

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1964 • ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ • ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2010 • ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 260-261

Ho Orthodoxos Keryx

PROCESSED

SEP 20 2010

GTU LIBRARY

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

5 Craven Hill, London W2 3EN • Telephone: 020-7723 4787 • Fax: 020-7224 9301

Website: www.thyateira.org.uk • e-mail: mail@thyateira.org.uk

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1964
ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 260-261
Μάιος - Ιούνιος 2010
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ £15
ΠΛΗΡΩΤΕΑ: GREEK ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA AND GREAT BRITAIN
5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN
TEL.: 020-7723 4787
FAX: 020-7224 9301

ORTHODOX HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN
5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN
TEL.: 020-7723 4787
FAX: 020-7224 9301
YEARLY CONTRIBUTION £15
PAYABLE TO: GREEK ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

First Published 1964

Third Period

May - June 2010

No.: 260-261

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οικουμενικού Πατριάρχου:

3.....Μήνυμα για την Παγκόσμια Ημέρα
Περιβάλλοντος..

Αρχιεπισκόπου Γρηγορίου:

4.....Εγκύκλιος για τη λήξη των μαθημάτων.

5.....Επίσκεψη στην Κορέα.

7.....Πανορθόδοξος Σύσκεψη Βρετανικών Νήσων.

π. Ιωσήφ Παλιούρα:

8.....Επίσκεψη στην Κωνσταντινούπολη και
Καππαδοκία.

Χάση Μεττή:

9.....Η Κοινότητα Αγίου Ιωάννου Βαπτιστή Βορείου
Λονδίνου.

π. Αναστασίου Σαλαπάτα:

16.....“Μουσικόν Ανθολόγιον Αλεξάνδρου
Προκοπίου”.

π. Ιωσήφ Παλιούρα:

17.....Σχολή Βυζαντινής Μουσικής.

Ecumenical Patriarch:

18.....Message on the Environment.

Archbishop Gregorios:

19.....Inaugural Meeting of the Pan-Orthodox Assembly
for the British Isles.

20.....Address at the Meeting of the Orthodox Bishops
of UK.

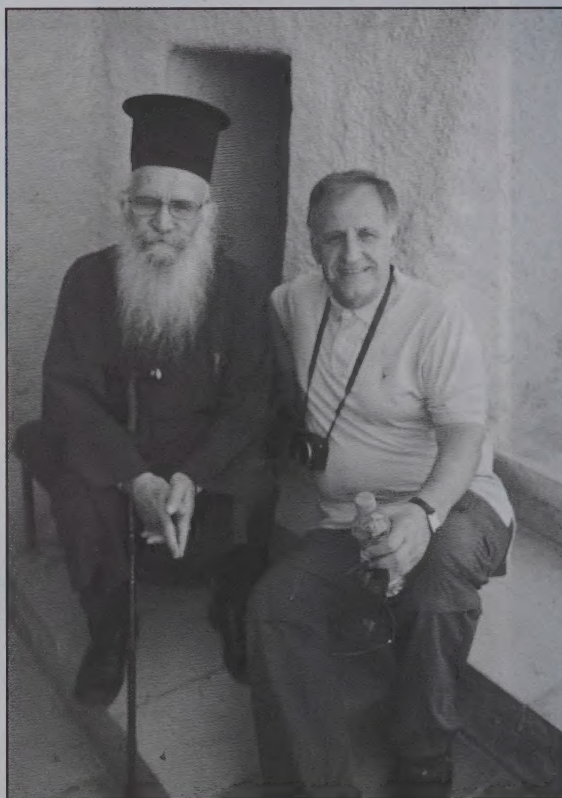
23.....Address at the Meeting of the Orthodox Bishops
with Representatives of the Anglican Church.

Archimandrite Vassilios Papavassiliou:

25.....Christ in the Old Testament.

28.....Επαφές του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου
Γρηγορίου

30.....His Eminence Archbishop Gregorios' Diary

Από την επίσκεψη του Αρχιεπισκόπου
Θυατείρων και Μ. Βρετανίας Γρηγορίου
στην Κωνσταντινούπολη και Καππαδοκία.
Μαζί του ο κ. Λούης Λοΐζου, στυλοβάτης της
Κοινότητας Δώδεκα Αποστόλων, Hatfield Αγγλίας και
γενναιόδωρος χορηγός της προσκυνηματικής εκδρομής

Εικόν εξωφύλλου

Οι Άγιοι Πάντες.

Έργο Βασιλείου Ιερομονάχου Αγιορείτη

ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΗΡΥΚΑ
ΟΙ ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΣΑΣ ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΝΟ: GREEK ARCHDIOCESE OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ Κ. Κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΗΜΕΡΑΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (5 Ιουνίου 2010)

Ἐπί ἔτη πολλά ἀσχολουμένη ἡ ἡμετέρα Μετριότης περί τά προβλήματα τά σχέσιν ἔχοντα πρὸς τόν περιβάλλοντα ἡμᾶς κόσμον, διεπίστωσεν ὅτι βασικόν αἷτιον πασῶν τῶν καταστροφῶν ἐν τῇ δημιουργίᾳ εἶναι ἡ πλεονεξία καί ἡ συνεχῆς τάσις ἀκράτου πλουτισμοῦ τῶν κατοίκων τῶν λεγομένων «ἀνεπτυγμένων» χωρῶν.

Οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν Πατέρες ἐδίδαξαν ἀλλά καί ἐζησαν τόν Παύλειον λόγον «ἔχοντες διατροφάς καί σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθῆσόμεθα» (Α' Τιμ. 6, 8) ἀκολουθοῦντες ἐν ταυτῷ τὴν Σολομώντειον προσευχήν «πλοῦτον καί πενίαν μή μοι δῶς, σύνταξόν δέ μοι τά δέοντα καί αὐτάρκη» (Παροιμιαί ΚΔ'). Τά περαιτέρω τούτων «εἰς τὴν ἀπηγορευμένην περπερίαν ἐκπίπτουσι», ὡς διδάσκει ὁ φωστήρ τῆς Καισαρείας, ὁ μέγας Βασίλειος.

Καθὰ δέ λέγει ὁ τῆς ἡμετέρας Μετριότητος προκατόχος, ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος Ἰωάννης, «φεύγωμεν ἐν ἅπασι τοῖς πράγμασι τὴν πλεονεξίαν καί τό τὴν χρεῖαν ὑπερβαῖνον» (ὁμιλία ΛΖ' εἰς τὴν Γένεσιν), διότι αὕτη «πρὸς ἐσχάτην ὠμότητα καί ἀπανθρώπιαν γυμνάζει τοὺς ἀλόντας» (Ὁμιλία ΠΠ' εἰς Ματθαῖον) καί «οὐκ ἀφίησιν ἀνθρώπους εἶναι τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλά θηρία καί δαίμονας» (Ὁμιλία ΛΘ' εἰς Α' Κορινθίους).

Ἐχοντες λοιπόν κατὰ νοῦν ὅτι Ὁρθοδοξία

σημαίνει τὴν ἀπόρριψιν παντός περιττοῦ καί ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς εἶναι «οἰκονόμος καλὸς ποικίλης χάριτος Θεοῦ» (Α' Πέτρου 4, 10), περαίνομεν τό ἀπλοῦν τοῦτο μῆνυμα διὰ τινος παλαιᾶς μικρᾶς ἱστορίας, ἐξ ἧς πᾶς νοήμων δύναται νά ἀντιληφθῇ πῶς οἱ παλαιοί, ἄνευ πτυχίων, ἀλλ' ἐν θερμῇ πίστει καί σεβασμῷ πρὸς τὴν δημιουργίαν, ἀντελαμβάνοντο τὴν οὐσίαν τοῦ τί ἐστι περιβάλλον καί πῶς διατηρεῖται ἀνέπαφον καί ἀεὶ ἀκμάζον:

Ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ τοῦ Σινᾶ, «περὶ Γεωργίου' Τούτῳ τῷ δικαίῳ Γεωργίῳ παρέβαλόν ποτε ὀκτώ Σαρακηνοὶ πεινῶντες, καί μηδέν τό σύνολον τοῦ αἰῶνος τούτου ἐσχηκῶς δοῦναι αὐτοῖς, τὴν γάρ κάππαριν τὴν ἀγρίαν ἦν ὠμὴν ἥσθιε, δυναμένην καί κάμηλον ἀποκτεῖναι τῇ πικρότητι, οὐκ ἠδύναντο ἐσθίειν. Ὁρῶν οὖν αὐτούς δεινῶς λιμώττοντας, λέγει ἐνὶ ἐξ αὐτῶν' Λαβέ τό τόξον καί πέρασον τόν βουνόν τοῦτον' εὐρήσεις ἀγέλην αἰγαγρίων καί τόξευσον ἐν ἐξ αὐτῶν, οἷον θέλεις καί μή δοκιμάσης τοξεῦσαι ἄλλο. Ἀπελθὼν οὖν ὁ Σαρακηνὸς καθὼς εἶπεν αὐτῷ ὁ γέρον καί τοξεύσας καί σφάξας τό ἕν, ἐδοκίμασε τοξεῦσαι καί ἕτερον, καί εὐθέως ἐκλάσθη τό τόξον αὐτοῦ. Ἐλθὼν οὖν καί ἐνέγκας τό κρέας διηγῆσατο τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ τό γεγονός εἰς αὐτόν».

Εγκύκλιος Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου κ. Γρηγορίου για τη Λήξη της Σχολικής Χρονιάς 2009-2010

Ευλαβεστάτους Ιερείς και Διακόνους, Αξιοτίμους Προέδρους και τα Μέλη των Εκκλησιαστικών Επιτροπών, των Βοηθητικών Αδελφότητων Κυριών και Δεσποινίδων, των Σχολικών Εφορειών, τους Γονείς, το Διδασκαλικό Προσωπικό και τους φίλους των Ελληνικών και Κατηχητικών Σχολείων των Κοινοτήτων της καθ' ημάς Ιεράς Αρχιεπισκοπής, Εκπαιδευτικούς Συλλόγους και Οργανώσεις και το Πλήρωμα της καθ' ημάς Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας και Ιρλανδίας. Αγαπητοί μας εν Κυρίω,

Με την ευκαιρία της λήξεως των μαθημάτων της εφετινής σχολικής χρονιάς 2009-2010, απευθύνουμε την παρούσα για να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες και την ευαρέσκειά ημών προσωπικώς και του Ποιμνίου της καθ' ημάς Ιεράς Αρχιεπισκοπής προς όλους και όλες σας, όσοι προσφέρετε τις πολύτιμες υπηρεσίες σας στον νευραλγικό τομέα της Ομογενειακής Εκπαίδευσης. Έναν τομέα, ο οποίος αποτελεί μαζί με την Εκκλησία και την οικογένεια τους τρεις βασικούς στύλους για το μέλλον και την πρόοδό μας στην φιλόξενη αυτή χώρα της παροικίας μας.

Θα θέλαμε όμως, στο σημείο αυτό να τονίσουμε ότι η εκπαίδευση, που παρέχεται στα παιδιά μας που φοιτούν στα Σχολεία μας, είναι λειψή όταν δεν συνοδεύεται και από την Ορθόδοξη Χριστιανική μας Κατήχηση. Και η Κατήχηση αυτή δεν σταματά, βέβαια, σε μερικές ώρες διδασκαλίας του μαθήματος των Θρησκευτικών, πράγμα που δυστυχώς, ούτε και αυτό δεν γίνεται όπως θα έπρεπε. Αλλά αυτή πρέπει να συνοδεύεται και από τον τακτικό εκκλησιασμό και την μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας μας, με τη συμμετοχή και τη συνοδεία των γονέων και, όπου είναι δυνατό, και του Διδασκαλικού Προσωπικού.

Η καθ' ημάς Ιερά Αρχιεπισκοπή έχει, για τον σκοπό αυτό, εκδόσει την Ακολουθία της Θείας Λειτουργίας του εν Αγίοις Πατρός ημών Ιωάννου του Χρυσοστόμου, αλλά και Προσευχητάριο, και τα δύο στην Ελληνική και την Αγγλική γλώσσα. Συμβουλευόμαστε δε πατρικά τους Γονείς και τους υπευθύνους των Σχολείων να προμηθευτούν τα δύο αυτά Ιερά Κείμενα και να τα δώσουν σε όλα ανεξαιρέτως τα παιδιά. Έτσι και οι γονείς θα έχουν την δυνατότητα να βοηθούν τα παιδιά τους στην κατανόηση της πίστεως και την αγάπη για

την Εκκλησία και την Ορθόδοξη παράδοσή μας.

Παράλληλα, όμως, με τα δύο αυτά βιβλία, η Αρχιεπισκοπή έχει ιδρύσει και Σχολή Βυζαντινής Μουσικής και Ψαλτικής, ακριβώς για να παρέχει, και σε μεγάλους και σε μικρούς, την ευκαιρία να γνωρίσουν και να μάθουν την πατρώα αυτή μουσική με την οποία θα μπορούν να ψάλλουν στους Ναούς και να μετέχουν καλύτερα και ενεργά στα τελούμενα και τα ψαλλόμενα και να κατανοούν το βαθύ νόημα και το μήνυμα της ορθόδοξης λειτουργικής παράδοσης και ζωής μας. Όπως είναι δε γνωστό, η Θεία Λατρεία έχει σαν επίκεντρο την Θεία Λειτουργία, που τελείται στους Ναούς κάθε Κυριακή και μεγάλη Εορτή της Εκκλησίας μας, για τον Καθαγιασμό και την κατά Θεόν παιδεία, την υγεία και την άφεση των αμαρτιών του ευσεβούς Λαού μας.

Καλούμε, συνεπώς, τους γονείς και τους δασκάλους, να ενθαρρύνουν τα παιδιά να παρακολουθούν τα μαθήματα της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής και Ψαλτικής, τα οποία διδάσκονται τακτικά όχι μόνο στο κεντρικό κτήριο της Σχολής στους χώρους του Ναού της Κοιμήσεως της Παναγίας, Wood Green, Βορείου Λονδίνου, αλλά και σε διαφόρους Ναούς του Μείζονος Λονδίνου.

Το άλλο σημείο που θα θέλαμε να θίξουμε σε τούτο το γράμμα, είναι η ευθύνη όλων μας για την εγγραφή και παρακολούθηση των παιδιών στα Σχολεία μας. Γι' αυτό οφείλουμε να αναλάβουμε ιερή εκστρατεία, ώστε όλοι οι γονείς να στέλνουν ανελλιπώς τα παιδιά τους στα Σχολεία, τα οποία είναι εγκατεστημένα σε διάφορες περιοχές του Μείζονος Λονδίνου αλλά και σε όλες τις πόλεις της χώρας όπου υπάρχει και λειτουργεί Ελληνορθόδοξος Ναός.

Ευχόμενοι δε σε όλους και όλες σας Καλό Καλοκαίρι και με υγεία και ανανεωμένες δυνάμεις να συνεχίσετε να προσφέρετε τις πολύτιμες υπηρεσίες σας στην Ομογενειακή Εκπαίδευση, διατελούμεν μετ' ευχών θερμών και της εν Κυρίω αγάπης.

Λονδίνο, Ιούνιος 2010.

Γεώργιος και Μ. Β. Γρηγόριος

Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων &
Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Έκθεση Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Θυατείρων κ. Γρηγορίου για την επίσκεψή του στην Κορέα

Διά της παρούσης προάγομαι ίνα εὐσεβάστως ὑποβάλω Ὑμῖν περιεκτικὴν ἑκθεσιν περὶ της προσφάτου ἐπισκέψεώς μου εἰς τὴν Κορέαν ὅπως ἐκπροσωπήσω τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα εἰς τὸ αὐτόσε ὀργανωθέν "Διεθνὲς Συμπόσιον" ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορέας κ. Ἀμβροσίου ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ συμπληρώσεως ἑκατὸν δέκα ἐτῶν ἀπὸ της παρουσίας τῆς Ὁρθόδοξίας ἐν τῇ ὡς ἂν ὡς χωρᾷ.

Ἀνεχώρησα ἐκ Λονδίνου, μὲ προορισμὸν τὴν πρωτεύουσιν τῆς Κορέας, Σεούλ, τὴν 25ην Μαΐου ἐ. ἔ., καὶ ὥραν 14:50, διὰ τῶν ἀερογραμμῶν KLM, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Διακόνου Μάρκου Mitchell, ἀφίχθμεν δὲ εἰς τὸ ἀεροδρόμιον Incheon τῆς Σεούλ τὴν πρωίαν τῆς 26ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ὥραν 11:20, ἐνθα μᾶς ὑπεδέχθη ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Δανιὴλ Να μετὰ τῆς οἰκογενείας καὶ συνεργατῶν αὐτοῦ, τὸ δὲ ἑσπέρας παρεκαθήσαμεν εἰς Δεῖπνον, παρατεθέν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορέας κ. Ἀμβροσίου ἐν τοῖς χώροις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου.

Τὴν ἐπομένην, 27ην Μαΐου ἐ. ἔ., ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Δανιὴλ Νά ἐξενάγησεν ἡμᾶς εἰς τὸ Παλαιὸν Βασιλικὸν Ἀνάκτορον Changgyeong καὶ τοὺς Κήπους τοῦ Βασιλικοῦ Πάρκου τῆς Σεούλ, παρέθηκε δὲ ἐν συνεχείᾳ Γεῦμα ἐν παραδοσιακῇ Κορεατικῇ Ἑστιάτορίῳ τῆς πόλεως, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησε καὶ ὁ Δρ Φίλιππος Μαμαλάκης, Καθηγητὴς Ποιμαντικῆς Ψυχολογίας ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Holy Cross τῆς Βοστώνης. Ἀκολουθῶς ἐπεσκέφθμεν Τέμενος Βουδδιστῶν ξαναγενθέντες ὑπὸ μοναχοῦ τοῦ Τεμένους, ὅστις καὶ προσέφερεν ἡμῖν παραδοσιακὸν τέϊον, τὸ δὲ ἑσπέρας παρεκαθήσαμεν εἰς Δεῖπνον παρατεθέν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορέας κ. Ἀμβροσίου ἐν τοῖς χώροις τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου, παρεκάθησεν δὲ ὡσαύτως ὁμοῦ ὁ Πανοσιολογώτατος Ἀρχιμανδρίτης Νικόλαος Ζαχάροφ τῆς ἐν Ἑσσεῖ Ἀγγλίας Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, οἵτινες ἦσαν καὶ οἱ ὁμιληταὶ τοῦ Συμποσίου, ὡς καὶ οἱ κκ Δρ Φ. Μαμαλάκης καὶ Παρασκευᾶς Χαμάλης.

Τὴν 28ην Μαΐου ἐ. ἔ., ἐπεσκέφθμεν Παραδοσιακὸν Κορεατικὸν Λαϊκὸν χωρίον ἐν τῇ πόλει Yongin, ἐνθα ὑπῆρχαν οἰκίαι τοῦ ἀπωτέρου παρελθόντος, εἶχαν δὲ ὀργανωθεῖ καὶ ἐκδηλώσεις ἀπεικονίζουσαι τὴν ζωὴν τῶν Κορεατῶν τῶν παρελθόντων αἰώνων, ὡς ἐπίσης καὶ παραδοσιακοὶ χοροὶ καὶ ἀγῶνες ἱππασίας, τὴν δὲ μεσημβρίαν παρετέθη ἡμῖν Γεῦμα ἐν παραδοσιακῇ Κορεατικῇ ἐστιατορίῳ τῆς περιοχῆς. Τὸ δὲ ἑσπέρας παρεκαθήσαμεν εἰς Δεῖπνον μετὰ τοῦ Μητροπολίτου κ. Ἀμβροσίου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Βλαδιβοστόκ κ. Βενιαμίν καὶ ἄλλων

προσκεκλημένων.

Τὸ Σάββατον, 29ην Μαΐου ἐ. ἔ. καὶ ὥραν 10ην πρωϊνὴν, ἤρξαντο αἱ ἐργασίαι τοῦ Συμποσίου μὲ τὸ γενικὸν θέμα "Φίλος ἢ ἐχθρὸς; Αἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανικαὶ Ἀπόψεις περὶ τοῦ Μυστηρίου τοῦ Θανάτου". Μετὰ δὲ ἀπὸ εἰσαγωγικὴν ὁμιλίαν καὶ καλωσόρισμα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορέας κ. Ἀμβροσίου, ἠκολούθησαν - παρόντων τῶν Σεβασμιωτῶν Μητροπολιτῶν Πισιδίας κ. Σωτηρίου καὶ Νέας Ζηλανδίας κ. Ἀμφιλοχίου, τῶν Ἀρχιεπισκόπων Βλαδιβοστόκ κ. Βενιαμίν καὶ τοῦ γράφοντος - ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πρεσβυτέρου Ἀλεξάνδρου Han, αἱ ὁμίλαι τοῦ Δρος Παρασκευᾶ (Perry) Χαμάλη, τοῦ North Central College, Naperville, USA, μὲ θέμα "Φίλος ἢ ἐχθρὸς; Ἡ φύσις καὶ ἡ σημασία τοῦ ἀνθρωπίνου θανάτου ἐντὸς τοῦ Ὁρθόδοξου Θεολογικοῦ Πλαισίου", καὶ τῆς Δρος Gayle Woloschak, τοῦ Feinberg School of Medicine, Northwestern University Evanston, USA, μὲ θέμα "Θάνατος, Τεχνολογία καὶ Ἱατρικαὶ Ἀποφάσεις Τερματισμοῦ τῆς ζωῆς". Ἡ ἐν λόγῳ ὁμῶς κυρία δὲν ἠδυνήθη ἵνα παραστῇ αὐτοπροσώπως, ἡ δὲ ὁμιλία αὐτῆς ἀνεγνώσθη ὑπὸ τῆς καθηγητρίας Ἀθανασίας Κοντογιαννοπούλου, ἐθελοντοῦ-βοηθοῦ ἐν τῇ Μητροπόλει Κορέας. Ἀκολουθῶς ἐγένετο ἡ παρουσίαις τοῦ βιβλίου τοῦ Νικολάου Βασιλειάδη "Τὸ Μυστήριον τοῦ Θανάτου", ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου Lim, Ἐκδότου τῆς σειρᾶς "Κορεατικαὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκδόσεις", ἠκολούθησαν δὲ, μετὰ ἀπὸ ἑκαστὴν ὁμιλίαν, ἐρωτήσεις καὶ ἐνδελεχεῖς παρατηρήσεις καὶ σχόλια, μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς πρωϊνῆς συνεδρίας παρετέθη Γεῦμα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κορέας πρὸς τοὺς ἑκατὸν πενήκοντα περίπου Συνέδρους.

Ἡ ἀπογευματινὴ συνεδρία, ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Δανιὴλ Να, ἤρξατο τὴν 13:30 μεταμεσημβρινήν, μὲ τὰς ὁμιλίας τοῦ Δρος Φιλίππου Μαμαλάκη, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Holy Cross, Brooklyn, USA, μὲ θέμα "Ὁρθόδοξος Μυστηριακὴ καὶ Οἰκογενειακὴ ζωὴ ὡς καθημερινὸς θάνατος", καὶ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Νικολάου Sakharov, τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου, Ἑσσεῖ Ἀγγλίας, μὲ θέμα "Μετάνοια, Μνήμη Θανάτου καὶ ἡ Ἑλπίς Ἀναστάσεως", ἠκολούθησαν δὲ ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις καὶ σχόλια ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῶν ὡς ἂν ὁμιλιῶν. Μετὰ δὲ ἀπὸ σύντομον διάλειμμα, ἠκολούθησε γενικὴ συζήτης ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Δανιὴλ Νά, ὁπότε καὶ ἔληξαν αἱ ἐργασίαι τοῦ Συμποσίου. Τὸ δὲ ἑσπέρας ἐτελέσθη Μέγας Ἀρχιερατικὸς Ἑσπερινὸς προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Βλαδιβοστόκ κ. Βενιαμίν, ἐπηκολούθησε δὲ Δεῖπνον, παρατεθέν ὑπὸ τοῦ

Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορέας κ. Ἀμβροσίου ἐν τοῖς χώροις τῆς Μητροπόλεως.

Τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων, 30ὴν Μαΐου ἔ. ἔ., ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὸν Συλλειτουργογὸν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Σεούλ, συλλειτουργησάντων πέντε Ἀρχιερέων, ἡτοι τῶν Μητροπολιτῶν Κορέας κ. Ἀμβροσίου, Νέας Ζηλανδίας κ. Ἀμφιλοχίου, Πισιδίας κ. Σωτηρίου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Βλαδιβοστόκ κ. Βενιαμίν, καὶ τοῦ γράφοντος, ὁμοῦ μετὰ δέκα Ἱερέων καὶ τριῶν Διακόνων, ἡ δὲ χορωδία τοῦ Ναοῦ ἔψαλε τὴν Ἱερὰν Ἀκολουθίαν μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν Κορεατικὴν γλῶσσαν. Τό Σεπτόν δὲ Ὑμῶν Μῆνυμα ἀνεγνώσθη μετὰ τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ γράφοντος Ἀγγλιστὶ καὶ ἀκολουθῶς, εἰς τὴν Κορεατικὴν γλῶσσαν, ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορέας κ. Ἀμβροσίου. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Βλαδιβοστόκ κ. Βενιαμίν ἀνέγνωσε ἀρχικῶς Ῥωσιστὶ, τό Μῆνυμα τοῦ Μητροπολίτου Ἰαριώνος, ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καὶ ἀκολουθῶς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ὑπὸ τοῦ συνοδοῦ αὐτοῦ κ. Δημητρίου, ἀντίγραφον δὲ τοῦ ἐν λόγῳ Μηνύματος ἐπισυνάπτεται τῇ παρουσίᾳ πρὸς Ὑμετέραν πληρεστέραν ἐνήμερωσιν. Δέον, ὅμως, ὅπως ἀναφέρω ἐνταῦθα ὅτι εἰς τό Μῆνυμα τοῦ Μητροπολίτου Ἰαριώνος οὐδὲν ἀνεφέρθη περὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς ἐν Κορέᾳ Ὀρθοδόξου Ἱεραποστολῆς. Ὁ δὲ Ἅγιος Βλαδιβοστόκ, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Μηνημοσύνου, οὐδεμίαν μνεῖαν ἐποιήσατο περὶ τῶν ἄλλων (ἐκτός τῶν Ῥώσων) μακαριστῶν προσώπων, οἵτινες ἠργάσθησαν ὡς Κληρικοί καὶ Ἱεραπόστολοι αὐτῆς ἐν τοῖς δυσκόλοις ἐκείνοις χρόνοις.

Ἐν συνεχείᾳ ἐτελέσθησαν Ἱερὰ μνημόσυνα τῶν πρωτοπόρων τῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Κορέας, τοῦ Μητροπολίτου Ἀμβροσίου μνημονεύσαντος ἅπαντας τοὺς Ῥώσους, τοὺς Κορέατας, τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς λοιποὺς Ἱεραποστόλους τῆς ἐν Κορέᾳ Ὀρθοδοξίας. Ἀκολουθῶς ὁ Ἅγιος Κορέας κ. Ἀμβρόσιος ἐπέδωκε ἀναμνηστικά ἐγκόλπια πρὸς τοὺς Μητροπολίτας Πισιδίας καὶ Νέας Ζηλανδίας, καὶ τοὺς Ἀρχιεπισκόπους Βλαδιβοστόκ καὶ Θυατείρων, ὁ δὲ γράφων προσέφερε αὐτοῖς τὸν Σταυρόν τῶν Θυατείρων, ἐνῶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βλαδιβοστόκ κ. Βενιαμίν ἐδώρισεν εἰκόνα εἰς τὸν Μητροπολίτην Κορέας κ. Ἀμβρόσιον, εἰς δὲ τοὺς ὑπολοίπους Ἀρχιερεῖς βιβλία τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ.

Μετὰ τό πέρας τῆς ἐπιβλητικῆς καὶ κατανυκτικῆς ταύτης τελετῆς, ἅπαν τό ἐκκλησίασμα παρεκάθησαν εἰς Γεῦμα ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου, συνοδευόμενον ὑπὸ παραδοσιακῆς Κορεατικῆς μουσικῆς καὶ χορῶν καὶ ἄλλων καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων, τό δὲ ἑσπέρας παρετέθη Δεῖπνον ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Κορέας πρὸς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὁμίλητάς τοῦ Συμποσίου ἐν Κορεατικῷ παραδοσιακῷ ἐστιατορίῳ, ὅτε καὶ διένειμεν οὗτος ἀναμνηστικά δῶρα πρὸς ἅπαντας τοὺς συνδαιτυμόνας. Μετὰ δὲ τό

πέρας τοῦ Δείπνου παρηκολουθήσαμεν δρᾶμα – θέατρον κορεατικῆς τέχνης εἰς τοὺς χώρους τοῦ Ἑστιατορίου.

Τὴν δὲ Δευτέραν, 31ην Μαΐου ἔ. ἔ., συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Κορέας, ἐπισκέφθημεν τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἐν Geonggi-Do, ἐνθα διαμένει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πισιδίας κ. Σωτήριος, ὅστις καὶ παρέθεσεν ἡμῖν γεῦμα, συνεπικουρούμενος ὑπὸ τῆς μοναχῆς Ἀγάθης, οἵτινες καὶ μᾶς ἐξενάγησαν ἐν τοῖς χώροις καὶ τὰ περὶ γύρα τῆς Μονῆς.

Ἐπανακάμψαντες εἰς Σεούλ, τό ἑσπέρας παρετέθη ἡμῖν Δεῖπνον ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Κορέας, ὡς καὶ ξενάγησις εἰς τό Μουσεῖον, τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Μητροπόλεως καὶ τό παραπλευρῶς κείμενον παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Μαξιμοῦ τοῦ Γραικοῦ.

Τὴν δὲ Τρίτην, 1ην τρέχοντος μηνός Ἰουνίου, ἐπισκέφθημεν τὸν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τῆς Incheon, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἱερατικῶς Προϊσταμένου αὐτοῦ, Πρωτοπρεσβυτέρου Δανιὴλ Να, καὶ ἐν συνεχείᾳ παρεκάθησαμεν εἰς Γεῦμα, παρατεθέν πρὸς τιμὴν τῶν ἡλικιωμένων τῆς Ἑνορίας αὐτοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἀκολουθῶς ἐπισκέφθημεν τὴν Ἐκθεσὶν τῆς ἀναπτυσσομένης ὑπερσυγχρόνου νέας πόλεως, ἡ ὁλοκληρωσις τῆς ὁποίας ἔχει δρομολογηθεῖ διὰ τό ἔτος 2020, ἥτις καὶ θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἐμπορικὴν πρωτεύουσιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἀσίας. Τό δὲ ἑσπέρας παρεκάθησαμεν εἰς Δεῖπνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Δανιὴλ Να καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.

Τὴν Τετάρτην, 2αν τρέχοντος μηνός Ἰουνίου καὶ ὥραν 13:35 ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου Incheon τῆς Σεούλ ἐπιστρέφοντες οἰκαδε, ἀφίχθημεν δὲ εἰς Λονδίνον τὴν 19:25 τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Σημειωτέον δὲ ἐν κατακλείδι ὅτι ἡ ἐπίσκεψις αὐτῇ εἰς Κορέαν καὶ ἡ συμμετοχὴ ἡμῶν εἰς τό ὄργανωθέν αὐτόσε "Διεθνὲς Συμπόσιον", ὅπῃ ῥξεν λίαν ἐπαγωγός, ἔδειξε δὲ περιτράνως τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς παρουσίας τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Κορέας, ὡς καὶ τό πολύτιμον ἔργον ὅπερ ἐπιτελεῖται ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου τῆς ἐν λόγῳ Ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ κ. Ἀμβροσίου καὶ τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ. Πρέπον, ὡσαύτως, ὅπως ἀναφέρω τό θαυμάσιον ἱεραποστολικόν ἔργον τοῦ πρώτου Μητροπολίτου Κορέας κ. Σωτηρίου, ὅστις ἔθεσε τὰς βάσεις τῆς συγχρόνου ἱεραποστολῆς, τὰς ὁποίας συνεχίζει ἐπιτυχῶς ὁ διάδοχος αὐτοῦ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ἀμβρόσιος.

Ταῦτα καθιζόντως ἀναφέρω Ὑμῖν, ἐξαιτούμενος δὲ Ὑμετέρας Θεοπειθεῖς εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ εὐχόμενος ὑγιείαν καὶ μακροήμερευσιν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀνά τὴν Ὑφήλιον Ὀρθοδοξίας, διατελῶ μετὰ τῆς ἐν Κυρίῳ ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ.

Ἐν Λονδίῳ, τῇ 4ῃ Ἰουνίου 2010

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΒΡΕΤΑΝΙΚΩΝ ΝΗΣΩΝ

Ἡ Ἐναρκτήριος Σύσκεψις τῆς Πανορθοδόξου Συνελεύσεως τῶν Ἐπισκόπων τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὰς Βρετανικὰς Νήσους ἐπραγματοποιήθη τὴν 21ην Ἰουνίου 2010 εἰς τὸν Οἶκο Θυατείρων, τὴν ἐδραν τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρετανίας. Ἡ Συνέλευσις λειτουργεῖ συμφώνως πρὸς τὴν Ἀπόφασιν πού ἐλήφθη εἰς τὴν 4ην Προσυνοδικήν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν ἐν Chambésy (Ἑλβετίας) τὴν 13ην Ἰουνίου 2009.

Παρόντες ἦσαν οἱ ἑξῆς Ἐπίσκοποι:

- Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρετανίας κ. Γρηγόριος (Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως)
- Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Εὐρώπης κ. Ἰωάννης (Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας)
- Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Σουρὸς κ. Ἐλισαῖος (Πατριαρχεῖον Μόσχας)
- Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μεγάλης Βρετανίας καὶ Σκανδιναβίας κ. Δοσίθεος (Πατριαρχεῖον Σεργίας)
- Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Δυτικῆς καὶ Νοτίου Εὐρώπης κ. Ἰωσήφ (Πατριαρχεῖον Ρουμανίας)
- Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Dmanisi καὶ Μεγάλης Βρετανίας κ. Ζήνων (Πατριαρχεῖον Γεωργίας)
- Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Βερολίνου, Γερμανίας καὶ Μεγάλης Βρετανίας κ. Μᾶρκος (Ὑπερόριος Ρωσικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία)
- Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Kerch κ. Ἀνατόλιος (Ἐπισκοπὴ Σουρὸς)
- Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Διοκλείας κ. Κάλλιστος (Ἀρχιεπισκοπὴ Θυατείρων)
- Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κυνένων κ. Χρυσόστομος (Ἀρχιεπισκοπὴ Θυατείρων)
- Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Τροπαίου κ. Ἀθανάσιος (Ἀρχιεπισκοπὴ Θυατείρων)

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κεντρικῆς καὶ Δυτικῆς Εὐρώπης κ. Συμεών (Πατριαρχεῖον Βουλγαρίας), καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Παρνασσού κ. Ἰωάννης (Οὐκρανικὴ Ὁρθόδοξος Ἐπισκοπὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου), δὲν ἦδυνήθησαν νὰ παρastoῦν.

Ἀπαντες οἱ παρόντες ἐσημεῖωσαν τὴν σημασίαν αὐτῆς τῆς Συνάξεως· μέχρι τῆς σήμερον δὲν ὑπῆρχε εἰς τὰς Βρετανικὰς Νήσους Διορθόδοξος Ἐπισκοπικὴ Συνέλευσις κανενὸς εἶδους. Οἱ Ἐπίσκοποι συνεζήτησαν τὴν μελλοντικὴν ὁργάνωσιν τῆς ἐργασίας των, καὶ ἐδημιουργήθη μία ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ, ἔχουσα τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Γρηγόριο ὡς Πρόεδρο, τὸν Μητροπολίτην Ἰωάννην καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἐλισαῖον ὡς Ἀντιπροέδρους, τὸν Ἐπίσκοπον Δοσίθεον ὡς Ταμίαν καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἰωσήφ

ὡς Γενικὸ Γραμματέα. Ὁ Ἐπίσκοπος Ζήνων, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μᾶρκος καὶ ὁ Μητροπολίτης Κάλλιστος ὁρίσθησαν Μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Γραμματεία τῆς Ἐπιτροπῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Ἀρχιμανδρίτην Βασίλειον Παπαβασιλείου καὶ τὸν Πρωτοπρεσβύτερον Samir Gholam.

Συνεστήθησαν τρεῖς Ἐπιτροπές:

- 1) Θεολογικὴ Ἐπιτροπὴ. Πρόεδρος: Μητροπολίτης Κάλλιστος (Εἰς τὴν παρούσαν φάσιν θὰ ἀσχοληθεῖ ἐπίσης μὲ λειτουργικά, κανονικά καὶ οἰκουμενικά ζητήματα, καὶ μὲ τὴν προετοιμασίαν μίας συμπεφωνημένης λίστας Ἀγίων τῶν Βρετανικῶν Νήσων)
  - 2) Ἐπιτροπὴ Ποιμαντικῆς. Πρόεδρος: Ἀρχιεπίσκοπος Ἐλισαῖος (Θὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὰς Διορθόδοξους σχέσεις καὶ τὴν διοργάνωσιν τῶν Πανορθοδόξων ἐκδηλώσεων)
  - 3) Ἐπιτροπὴ Ἐκπαίδευσης. Πρόεδρος: Ἀρχιεπίσκοπος Γρηγόριος (Θὰ ἀσχοληθεῖ, μετὰξὺ ἄλλων, μὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν πανεπιστημίων, τὴν κατήχησιν καὶ τὰς ἐκδόσεις)
- Εἰς κάθε ἐπιτροπὴν, ἐκάστη Ὁρθόδοξος Ἐπισκοπὴ θὰ διορίσῃ ἓνα ἀντιπρόσωπο κληρικὸ ἢ λαϊκόν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως, οἱ Ἐπίσκοποι ἐτόνισαν ἰδιαίτερος τὴν ἀνάγκην διατηρήσεως τῶν παιδιῶν καὶ τῶν νέων ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ἀνέφεραν τὰ ποιμαντικὰ προβλήματα πού προκύπτουν ἀπὸ τοὺς μικτοὺς γάμους καὶ τὰ κανονικά προβλήματα σχετικῶς πρὸς τὴν μετάθεσιν κληρικῶν ἀπὸ μίαν Ἐπισκοπὴν εἰς μίαν ἄλλην. Ἐσημεῖωσαν πὺς ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ συζητήσουν τὰ τρέχοντα θέματα τῆς βιοηθικῆς καὶ τὰ ζητήματα πού συνδέονται μὲ τὴν θεολογίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ ἐπομένη Σύσκεψις πραγματοποιηθεῖ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 2010.

Ἡ Σύσκεψις ἔληξε μὲ ἐόρτιον γεῖμα παρατεθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Γρηγορίου εἰς τὸν Οἶκον Θυατείρων.

Τὴν 22αν Ἰουνίου, οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐπίσκοποι ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Χάριτος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας Δρος Rowan Williams ἐν τῷ Παλατίῳ τοῦ Lambeth ἐνθα καὶ παρεκάθησαν εἰς δεῖπνον.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΓΙΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ & ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

Εισ μνημόσυνον αιώνιον.

Είναι ακόμα χαραγμένα στο μυαλό μου τα λόγια του Αρχιεπισκόπου μας κ. Γρηγορίου ο οποίος ήταν μαζί μας στη εκδρομή που έκανε η Κοινότητάς μας στην Κωνσταντινούπολη και Καππαδοκία: «παιδί μου εμείς και τίποτε να μην πήραμε από εδώ αυτή η επίσκεψή μας, είναι ένα μνημόσυνο σε όλους αυτούς που έζησαν εδώ» και εννοούσε τους χιλιάδες μάρτυρες και Αγίους της Εκκλησίας μας με εξέχουσες μορφές και όχι μόνο, τον Βασίλειο τον Μέγα και τον Γρηγόριο τον Θεολόγο, αλλά και όλο τον Ελληνισμό ο οποίος ζούσε εκεί μέχρι και το 1936 και στην συνέχεια εκδιώχθηκε ή αφομοιώθηκε.

Οντως αυτό το μοναδικό άγγιγμα που αισθάνεται κανείς όταν επισκέπτεται και περπατάει σε αυτά τα μέρη δεν μπορεί εύκολα να το περιγράψει, αλλά γίνεται μάρτυρας και το φέρει χαραγμένο στην ψυχή του παντοτινά.

Θα ήθελα να κάνω μία προσκυνηματική περιδιάβαση και στην δικιά σας αγάπη των όσων είδαμε και επισκεφτήκαμε.

Τις πρώτες τρεις ημέρες περιηγηθήκαμε στην Κωνσταντινούπολη την οποία έχουμε και στο παρελθόν επισκεφθεί αλλά αυτή την φορά ήταν τα ονομαστήρια του Οικουμενικού μας Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου τον οποίο και συνεχάρηκα για τα ονομαστήρια τόσο στην Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής Μπαλουκλή όσο και στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου στο Φανάρι.

Εκείνο όμως που έκανε εντύπωση σε όλους μας και ήταν όντως κάτι το μοναδικό και αξέχαστο ήταν περιοχή της Καππαδοκίας η πατρίδα του Χριστιανισμού όπως λέγεται.

Ξεκινήσαμε με την περιοχή των λαξευμένων μέσα στις πέτρες εκκλησιών που ονομάζεται Ανοιχτό Μουσείο Καππαδοκίας, με τα λαξευμένα Μοναστήρια των παλαιών

Χριστιανικών όπως είναι το Μοναστήρι των Σανδάλων, των Σπαθιών, των Στεφάνων, της Μηλιάς και η Σκοτεινή Εκκλησία. Μετά επισκεφθήκαμε το Ούτσοχισάρ, το Τσαβούσιν, την αρχαία Ζέλβε με σπίτια λαξευμένα μέσα στους λόφους.

Εν συνεχεία επισκεφθήκαμε την μικρή πόλη Άβανο, περνώντας πάνω από τον ποταμό Άλυσ, παρακολούθησουμε τον χορό των Δερβίσηδων (Mevlana).

Στο Προκόπι όπου μέναμε ήταν και το σπίτι και το μέρος όπου μαρτύρησε η Οσία Ιωάννης ο Ρώσος.

Για τις υπόγειες πόλεις (κατακόμβες) περάσαμε από το Καϊμακλή και επισκεφθήκαμε την μεγαλύτερη πόλη το Ντερίνκουγιού η οποία είναι σκαλισμένη 8 ορόφους κάτω από τη γη, οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί σαν καταφύγια στην εποχή των Αραβικών επιδρομών. Εν συνεχεία

επισκεφθήκαμε της Ιγλάρα (Περίστρεμμα), μία από τις πιο θεαματικές περιοχές της Καππαδοκίας.

Νωρίς το πρωί, κάναμε περιήγηση της Καππαδοκίας με αερόστατο. Μια μοναδική εμπειρία, και αξέχαστη η βόλτα στο σεληνιακό τοπίο της

περιοχής.

Επισκεφθήκαμε την Σινασσό τον Ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης και τον Ναό του Αγίου Βασιλείου.

Πήγαμε στην Καισάρεια, την πόλη του Αγίου και Μεγάλου Βασιλείου όπου είδαμε την

περίφημη Βασιλείαδα τα κάστρα του Ιουστινιανού περιηγηθήκαμε στην πόλη και επισκεφθήκαμε την πόλη παλιό Ελληνική πόλη την Μουταλάση το σημερινό Τalaş, όπου υπάρχει η μεγαλύτερη Εκκλησία της περιοχής και δίπλα το σπίτι του θρύλου Ωνάση.

Τελικά όλα ήταν Ελληνικά!!! και όλα ήταν Χριστιανικά!!! και όμως αποκαλούνται Τουρκικά.

π. Ιωσήφ Παλιούρας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΠΤΙΣΤΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ HORNSEY-HARRINGEY ΒΟΡΕΙΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

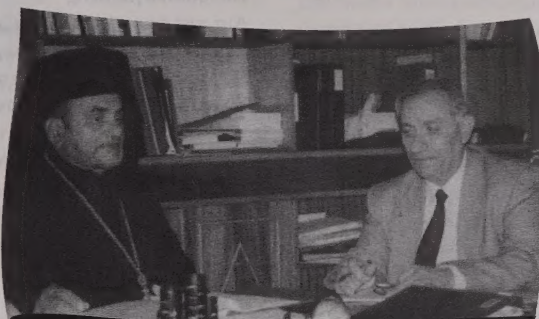
του Χάρη Μεττή

Όταν προσπαθήσει κανείς να γράψει την ιστορία οποιασδήποτε Ελληνορθόδοξης Κοινότητας του Απόδημου Ελληνισμού, αντιμετωπίζει ευθύς εξ αρχής δύο τεράστια προβλήματα: Της διερεύνησης των πηγών, και της ορθής και όσο γίνεται πιο αντικειμενικής αξιολόγησής τους. Αυτό, ασφαλώς, ισχύει και για την μεγάλη κι ευημερούσα Κοινότητα του Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή στην καρδιά της Ελληνοκυπριακής Παροικίας του Harringey του Βορείου Λονδίνου, η οποία αποτελεί μια από

της πλέον δραστήριες και επιτυχημένες Κοινότητες της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας, για τους λόγους που θα δούμε στην συνέχεια.

Άλλωστε η ως άνω Κοινότητα και η όλη ιστορική της πορεία δύναται να αποτελέσει σε μεγάλο βαθμό αντικαθρέφτισμα του τρόπου ίδρυσης, λειτουργίας, προβληματισμών κι επιτυχίας όλων σχεδόν των εκ του μηδενός ιδρυθεισών και επιτυχέστατα οργανωθείσών Κοινοτήτων της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και της Ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου. Αρα, μελετώντας κανείς την ιστορία της Κοινότητας του Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή Βορείου Λονδίνου, θα είναι, πιστεύουμε, σε θέση να αξιολογήσει και να κατανοήσει πλήρως τους λόγους που οδηγούν μια Κοινότητα στον Απόδημο Ελληνισμό σε επιτυχία ή αποτυχία.

Όσο αφορά, τώρα, τις πηγές, ο ιστορικός όχι μόνο των Κοινοτήτων της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων, αλλά γενικότερα τον Απόδημο Ελληνισμό που ζει και προοδεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο, είναι τυχερός, στην προκειμένη περίπτωση γιατί, χάρη στην ευτυχή πρόνοια του επί μακράν σειράν ετών Ιερατικών Προϊσταμένων της Κοινότητας του Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού, αείμνηστου Αρχιμανδρίτη του Οικουμενικού Θρόνου Λεόντιου Αριστοτέλους, αλλά και του στενού συνεργάτη και εκ των βασικών ιδρυτών της Κοινότητας, που υπηρέτησε αρχικά ως Ταμίας και στη συνέχεια ως Πρόεδρος του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, Χαράλαμπου Κυριακίδη, έχουμε στα χέρια μας πολύτιμες γραπτές μαρτυρίες, οι οποίες αποτελούν αψευδή μάρτυρα τόσο της ιστορικής πορείας όσο και των δραστηριοτήτων κι επιτευγμάτων της Κοινότητας αυτής. Έχουμε, όμως, και τις προφορικές μαρτυρίες των επίσης για πολλά χρόνια ενεργών Μελών της Εκκλησιαστικής και άλλων Επιτροπών της Κοινότητος Γεωργίου Καλλή, σημειογράφου Προέδρου και πρώην Ταμία, του Αντώνη Θεοδώρου,

Ο Χάρης Μεττής συνεργάζεται με τον Αρχιμανδρίτη Λεόντιο Αριστοτέλους αναφορικά με το ιστορικό της Κοινότητος Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή

Αντιπροέδρου της Κοινότητος από το 1967, της Γεωργίας Αναστασίου, Προέδρου της Φιλοπτώχου Αδελφότητα Κυριών και Δεσποινίδων, τού Ανδρέα Ηλία Ιωάννου, Προέδρου της Σχολικής Εφορείας και πλείστων άλλων κατά καιρούς υπηρετησάντων αφιλοκερδώς και εθελοντικά την Κοινότητα.

Γι αυτό και θεωρούμε σκόπιμο, πριν από την παράθεση των σχετικών γραπτών μαρτυριών, να δώσουμε μια μικρή σκιαγραφία του δραστήριου εκείνου κληρικού, ο οποίος

κατόρθωσε να συγκεντρώσει γύρω του μια πλειάδα αξιόλογων και αφιλοκερδών συνεργατών, τους οποίους είχε κατά καιρούς καθοδηγήσει με το δικό του αφοσιωμένο παράδειγμα στην ανάληψη υποχρεώσεων και στην επιτέλεση έργων, τα οποία τιμούν και εκείνους, αλλά και την Αρχιεπισκοπή Θυατείρων και γενικότερα τον Απόδημο Ελληνισμό της Μεγάλης Βρετανίας.

ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

Ο Αρχιμανδρίτης Λεόντιος (κατά κόσμον Ηρακλής) Αριστοτέλους γεννήθηκε στο χωριό Μηλικούρι της Κύπρου στις 17 Δεκεμβρίου 1932. Μετά την αποφοίτησή του από το εκεί Δημοτικό Σχολείο μπήκε, σε ηλικία έντεκα χρόνων, ως Δόκιμος στην Ιερά Μονή Κύκκου και στη συνέχεια εκάρη Μοναχός από τον τότε Ηγούμενο της Μονής Χρυσόστομο. Ακολούθως εστάλη από τη Μονή και φοίτησε στη Σχολή Σιλβέστρου στη Μόρφου, από όπου εκλήθη από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ' και εστάλη στην Αθήνα για να εκπαιδευθεί στην τυπογραφία επί οχτώ μήνες. Επιστρέψας στην Κύπρο εργάστηκε επί ένα έτος στο νεοιδρυθέν Τυπογραφείο της Αρχιεπισκοπής.

Στις 29 Αυγούστου 1954 χειροτονήθηκε Διάκονος (μετονομασθείς Ηρακλείδιος) από τον Μακάριο στο χωριό Κόρνος και στη συνέχεια μετέβη στη Θεσσαλονίκη όπου, μετά τη συμπλήρωση των Γυμνασιακών του σπουδών, γράφτηκε στη Θεολογική Σχολή του εκεί Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, ενώ ταυτόχρονα υπηρετούσε ως Διάκονος, ενταχθείς στον κλήρο της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, προκειμένου να εξασφαλίζει τα προς το ζην, όπως άλλωστε είχαν κάνει και οι πλείστοι εκ Κύπρου ιερωμένοι φοιτητές των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης (για πρόχειρο παράδειγμα οι μετέπειτα Αρχιεπίσκοποι Κύπρου Μακάριος και Θυατείρων

Γρηγόριος). Στο μεταξύ, επιστρέψας για λίγο καιρό στην Κύπρο, χειροτονήθηκε, και πάλιν από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, σε Πρεσβύτερο, στις 24 Ιουνίου 1962, στον Άγιο Νικόλαο Στέγης της Κύπρου, εξακολούθησε όμως να υπηρετεί, ως Εφημέριος τώρα, στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου της Κοινότητας Αγγελοχωρίου Θεσσαλονίκης. Μετά την αποπεράτωση των Πανεπιστημιακών του σπουδών (πήρε το πτυχίο Θεολογίας στις 25 Φεβρουαρίου 1967), ο Ιερομόναχος Λεόντιος υπέβαλε προς την Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης την παραίτησή του ως Εφημερίου του Ναού Αγίου Νικολάου της Κοινότητας Αγγελοχωρίου Θεσσαλονίκης, έλαβε δε το ακόλουθο κανονικό Απολυτήριο:

**Εν Θεσσαλονίκη
τη 28 Αυγούστου 1967**

**Προς τον Πανοσιολογιώτατον Ιερομόναχον
κ. Ηρακλείδιον Αριστοτέλους
Κληρικόν της Ι. Αρχιεπισκοπής Κύπρου
Ενταύθα**

Αποδεξάμενοι την από 23-8-1967 υποβληθείσαν ημίν παραίτησιν υμών εκ της θέσεως του προσωρινού Εφημερίου του Ιερού Ναού του Αγίου Νικολάου της Κοινότητος Αγγελοχωρίου της καθ' ημιάς Ιεράς Μητροπόλεως, εκφράζομεν την ευαρέσκειαν της Εκκλησίας δια τας προσεχθείσας καλὰς υμών υπηρεσίας ως διακόνου και εφημερίου, κατά το διάστημα των εν Θεσσαλονίκη γυμνασιακών και πανεπιστημιακών υμών σπουδών, από του έτους 1954 μέχρι της 25ης Αυγούστου 1967.

Προσεπιδηλούμεν δε ότι έχετε ακώλυτον την Ιερωσύνην.

**Προς Θεόν Ευχέτης
Ο Μητροπολίτης
ο Θεσσαλονίκης Παντελεήμων.**

Μετά από αυτό, ο Ιερομόναχος Λεόντιος έρχεται στο Λονδίνο στις 20 Σεπτεμβρίου 1967, εντάσσεται δε στον Ιερό Κλήρο της Μητροπόλεως Θυατείρων και Μ. Βρετανίας την 1η Οκτωβρίου του 1967, στις δε 8 Οκτωβρίου 1967 υποβάλλει την ακόλουθη ιδίωχειρ αίτηση προς τον Μητροπολίτη Αθηναγόρα:

**«Αίτησις του Αρχιμανδρίτου
Λεοντίου Αριστοτέλους
κατοίκου Λονδίνου
11 AUBERT PARK,
FLAT D, LONDON N.5
Προς τον Σεβασμιώτατον
Μητροπολίτην κ. Αθηναγόρα
Ενταύθα**

**Περί διορισμού μου εις τινα Ναόν εν τη Ιερά Μητροπόλει
Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας.**

Ευσεβώς λαμβάνω την τιμήν να παρακαλέσω Υμὰς ὡς ευαρεστούμενοι με διορίσῃτε εἰς τινὰ Ναόν εν τῇ Ιερᾷ Μητροπόλει Υμῶν, ὅπου επιθυμῶ να προσφέρω μετὰ ζήλου τὰς υπηρεσίας μου καθ' ὁδηγούμενος (sic) πάντοτε ἀφ' (sic) Υμῶν.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Α. Αριστοτέλους».

Πράγματι ο Μητροπολίτης απαντά στην αίτηση αυτή του Λεόντιου μια βδομάδα αργότερα και συγκεκριμένα στις 16 Οκτωβρίου 1967, με την ακόλουθη επιστολή:

**«Πανοσιολογιώτατον Αρχιμανδρίτην
κ. Λεόντιον Αριστοτέλους
Τῇ 16ῃ Οκτωβρίου 1967
Ενταύθα**

Πανοσιολογιώτατε,

Δια της παρουσίας γνωρίζομεν προς υμὰς ὅτι διορίζεσθε Ιερατικός Προϊστάμενος του Ιερού Ναοῦ της Μητροπόλεως του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστοῦ Λονδίνου.

Συμφώνως προς τὰ κεκανονοσμένα, θα καταβάλλετε εἰς τὴν Ιερὰν Μητρόπολιν Θυατείρων και Μ. Βρετανίας το ἐμβατίκιον υμῶν εἰς ἐτησίαν συνδρομὴν διὰ τὰς γενικὰς ἀνάγκας της Εκκλησίας, οὐχὶ κατωτέραν τῶν 15 λιρῶν.

Του ἐπιδόματος υμῶν θέλει καθορίσει το Διοικητικὸν Συμβούλιον της Κοινότητος ἐπὶ τῇ βάσει της πράξεως του παρελθόντος. Εσωκλείομεν ἀντίγραφον ἐπιστολῆς προς τοὺς Προέδρους τῶν Κοινοτήτων εἰς ἣν ἐμφαίνηται ὁ μισθός, το ἐνοίκιον και τὰ τυχερὰ τῶν Ιερῶν.

Προτερόμεθα ὅθεν τὴν υμετέραν Πανοσιολογιότητα ὅπως μετὰ φόβου Θεοῦ, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ του Διοικητικοῦ Συμβουλίου της Κοινότητος, εἰς τὰς συνεδριάς του οποῖου θα παρίστασθε πάντοτε εἰς βοήθειαν και πληροφορίαν ἐπὶ τῶν θερησκευτικῶν ζητημάτων και της Εκκλησιαστικῆς τάξεως και ὅπως ἐν ἀγάπῃ ἐπιληφθῇτε τῶν ἀναγκῶν του Ποιμίνου της Μητροπόλεως ἐν τῇ κατωνομασθείσῃ Κοινότητι του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστοῦ Λονδίνου, διατελούμεν ευχόμενοι τὴν εἰς ὑψους ἐνίσχυσιν εἰς το ἐργον υμῶν.

**Ο Μητροπολίτης Αθηναγόρας
Μητροπολίτης
Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας»**

Συγκεκριμένα, ο Μητροπολίτης Αθηναγόρας Κοκκινιάκης, ο οποίος, ὅταν ἀνέλαβε τὰ ἡνία της Μητροπόλεως το 1964, βρῆκε μίᾳ σχεδόν ἀλλοπρόσβαλλῃ κατάστασιν στο θέμα τῶν οικονομικῶν και τῶν ἄλλων διευθετήσεων και σχέσεων μετὰ τῶν Ιερῶν και τῶν κατὰ τόπους Εκκλησιαστικῶν Συμβουλίων, προσπάθησε να βάλει κάποια τάξη, παρόλο που ἀντιλήφθηκε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ὅτι οἱ τότε επικρατούσες στη Μ. Βρετανία κοινωνικὲς και πολιτικὲς συνθήκες δεν του ἐπέτρεπαν να ἐφαρμόσει μίᾳ ριζικὴ ἀναδιοργάνωση του τρόπου λειτουργίας τῶν εκκλησιαστικῶν Κοινοτήτων ὡπως συνέβαινε, για παράδειγμα, στην Ἀμερικὴ. Οἱ ὑπάρχουσες ἤδη μεγάλες Κοινότητες στο Λονδίνο (Αγία Σοφία, Ἅγιοι Πάντες, Ἀπόστολος Ἀνδρέας, και Γενέσιον της Θεοτόκου) ἀσκούσαν δικιά τους πολιτικὴ σχεδόν αὐτόνομη ἢ και ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν Θυατείρων. Μόνον δε ὅσοι ζήσαμε ἀπὸ κοντὰ τὶς ἀπεγνωσμένες προσπάθειες του Αθηναγόρα να πείσει τοὺς ἰθύνοντες τῶν ὑπαρχουσῶν Κοινοτήτων ὅτι θα ἔπρεπε τουλάχιστον να συνεργάζονται στενὰ με τὴν Μητρόπολιν, ἀν ὅχι και να πειθαρχοῦν στην Εκκλησιαστικὴ Προϊσταμένη τοὺς Ἀρχὴ, καταλαβαίνουμε τοὺς πραγματικοὺς λόγους, για τοὺς οποιoὺς φρόντισε ἀφ' ἐνός να ιδρύσει και οργανώσει ὅσο το δυνατό περισσότερες νέες Κοινότητες και στο Λονδίνο και

στην Επαρχία, απ' ετέρου δε να θέσει πιο γερές και πιο πραγματιστικές βάσεις για τη δημιουργία αγαστών σχέσεων μεταξύ Εκκλησιαστικών Επιτρόπων και Ιερέων, αλλά και μεταξύ των κατά τόπους Κοινοτήτων και της Μητροπόλεως. Είναι δε υπ' αυτό το πνεύμα που απέστειλε, όχι μόνο στον αναφερόμενο πιο κάτω Κυριάκο Μούσκαν, αλλά και προς έναν έκαστον των Προέδρων και μέσω αυτών προς τα υπόλοιπα Μέλη των κατά τόπους Εκκλησιαστικών Επιτροπών την ακόλουθη εγκύκλια επιστολή:

**Αξιότιμον κ. Κυριάκον Μούσκαν,
Τη 26η Ιουνίου 1966
Πρόεδρον της Ορθοδόξου Ελληνικής Κοινότητος
του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού
και το περί αυτών Συμβούλιον,
Ενταύθα.**

Κύριε Πρόεδρε,

Σκεπτόμενος από πολλού το οικονομικόν θέμα των Νέων Εκκλησιών της Μητροπόλεως και συζητήσας το θέμα τούτο μετ' άλλων Κοινοτικών παραγόντων είδον ότι πρέπει να ευρεθί μία λύσις, ιδίως εις το ζήτημα των τυχηρών του Ιερέως και του Προσώπου.

Εχων λοιπόν υπ' όψιν τα πορίσματα των παρατηρήσεών μου, γνωρίζω προς υμάς ότι δέον όπως ρυθμίσητε τα των εισπράξεων και Μυστηρίων ως εξής: Βάπτισις Το Ταμείον της Κοινότητος θα εισπράττη 4 λίρας από μέρους του αναδόχου. Εκ τούτων θα προσφέρη εις τον Ιερέα 30 σελλίνια, εις δε τον Νεωκόρον 10 σελλίνια, θα μένουν δε εις το Ταμείον της Κοινότητος 2 λίραι.

Διά το Πιστοποιητικόν της Βαπτίσεως υπεύθυνος είναι ο Ιερεύς και όχι το Συμβούλιον, ο οποίος θα εισπράττη εκ των γονέων και όχι εκ του αναδόχου 1 λίραν, την οποίαν μετά των άλλων, όταν θα συμπληρωθή το στέλεχος των Πιστοποιητικών, θα αποστέλλη εις την Μητρόπολιν.

Διά τους γάμους το Διοικητικόν Συμβούλιον θα εισπράττη 6 λίρας, εκ των οποίων 3 θα ανήκουν εις το Ταμείον της Κοινότητος, δύο θα προσφέρονται εις τον Ιερέα και 1 εις τον Νεωκόρον.

Διά τας κηδείας το Διοικητικόν Συμβούλιον θα εισπράττη 4 λίρας, εκ των οποίων 30 σελλίνια θα προσφέρη εις τον Ιερέα, 10 σελλίνια εις τον Νεωκόρον και 2 λίραι θα μένουν εις το Ταμείον της Κοινότητος.

Εξ Εορτών και Μνημοσύνων το Διοικητικόν Συμβούλιον θα εισπράττη το ποσόν το οποίον νομίζει και θα προσφέρη εις τον Ιερέα δι' έκαστον Μνημόσυνον 5 σελλίνια και δι' έκαστην εορτήν 5 σελλίνια.

Ως προς το θέμα του μισθού του Ιερέως, ούτος ορίζεται εις 15 λίρας εβδομαδιαίως. Το ενοίκιον του διαμερίσματος θα καταβάλλεται κατ' ευθείαν εις τον ιδιοκτήτην του διαμερίσματος προς διευκόλυνσιν των Ιερέων.

Ταύτα προς υμάς ανακοινούμενος διατελώ μετ' ευχών θερμών και αγάπης.

**Ο Μητροπολίτης
Αθηναγόρας Μητροπολίτης
Θυατείρων και Μ. Βρετανίας**

Αυτά, βέβαια, έγραφε ή μάλλον εισηγείτο ο Μητροπολίτης

Αθηναγόρας, επαφίετο όμως στις κατά τόπους Κοινότητες να υπακούσουν ή όχι, κάποτε δε και να μπορέσουν πράγματι να ανταποκριθούν θετικά στα όσα τους συμβούλευε να πράξουν ο Μητροπολίτης τους. Και τούτο γιατί είτε τα έξοδα του Ναού δεν επαρκούσαν κάποτε να καλύψουν πλήρως τα έξοδα, είτε όμως γιατί οι Επίτροποι θεωρούσαν τον Ιερέα τους σαν απλό υπάλληλό τους και τον διόριζαν ή τον έπαιναν κατά βούληση. Γι' αυτό, άλλωστε, και πολλοί Ιερείς προτιμούσαν, με την πρώτη ευκαιρία, να μεταπηδήσουν από μια νεοσύστατη Κοινότητα σε κάποια πιο ασφαλή και πιο οικονομικά ευημερούσα, όπως συνέβη, για παράδειγμα, με τον Αρχιμανδρίτη και αργότερα Επίσκοπο Μιλητοπούλεως Τιμόθεο Κατσιγιαννη, ο οποίος έφυγε από το Ναό του Αποστόλου Ανδρέα στο Kentish Town και πήγε στην Αγία Σοφία, το δε παράδειγμά του ακολούθησαν στη συνέχεια οι Αρχιμανδρίτες Παντελεήμων Κουλούρης και Γεώργιος Καρβούνης, οι οποίοι έφυγαν από το Ναό του Αγίου Νικολάου Shepherd's Bush για να πάνε επίσης στην Αγία Σοφία, όπου οι απολαβές ήταν απείρως πιο εύρωστες, διέθεταν δε μάλιστα και δωρεάν στέγη παραπλεύρως του Ναού. Το ίδιο μάλιστα επιδιώκουν και σήμερα αρκετοί Κληρικοί, οι οποίοι υπηρετούν σε μικρές Κοινότητες στην Επαρχία, επιζητούν δε διακαώς να μετατεθούν στο Λονδίνο. Και ναι μεν «Ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται άνθρωπος», όμως και οι Ιερείς (και μάλιστα οι έγγαμοι) έχουν άμεσες υλικές ανάγκες, τις οποίες πρέπει οπωσδήποτε να ικανοποιήσουν όσο πιο αξιοπρεπώς γίνεται. Αυτό, όμως, φαίνεται ότι μερικοί Επίτροποι δεν ήθελαν ή δεν μπορούσαν να το κατανοήσουν, γι' αυτό και συμπεριφέρονταν (και δυστυχώς μερικοί εξακολουθούν και σήμερα ακόμη να συμπεριφέρονται) προς τους Ιερείς τους κατά τρόπον απαράδεκτο και βλαβερό και για την Εκκλησία και για τον πιστό λαό της.

Υπήρξαν, όμως, και οι Κληρικοί εκείνοι, οι οποίοι παρέμειναν αμετακίνητοι στους Ναούς, στους οποίους πρωτοδιορίστηκαν, δεχόμενοι πολλές φορές με μια πραγματικά Ιώβεια υπομονή το βάρος και των ευθυνών τους και της παράδοξης και αδικαιολόγητης κάποτε συμπεριφοράς μερικών άξεστων ή υπερβολικά εγωιστών Εκκλησιαστικών Επιτρόπων. Η δε υπομονή τους αυτή, αλλά και η εργατικότητα και η πλήρης αφυσώσή τους στη διακονία τους, είχε πάντοτε στο τέλος πολύ αγαθά αποτελέσματα τόσο ως προς τις σχέσεις τους με τα κατά καιρούς Εκκλησιαστικά τους Συμβούλια, όσο κυρίως ως προς την πρόοδο της Κοινοτήτάς τους. Τέτοια φωτεινά παραδείγματα υπήρξαν, για να περιοριστούμε μόνο στο Λονδίνο, ο νυν Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μ. Βρετανίας Γρηγόριος, ο οποίος είχε παραλάβει μια σχεδόν διαλυμένη Κοινότητα στο Wood Green του Βορείου Λονδίνου και την μετέτρεψε σε μια άριστα οργανωμένη, από κάθε άποψη, Κοινότητα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων, οι Επίσκοποι Κυανέων Χρυσόστομος και Τελμησσού Χρυστόφορος, οι οποίοι ηγούνταν για σαράντα σχεδόν χρόνια δύο από τις πιο επιτυχημένες σε όλους τους τομείς Κοινότητες της Αρχιεπισκοπής, ο Αρχιμανδρίτης Νικηφόρος Κυρκώτης των Αγίων Πάντων Λονδίνου, ο οποίος για τριάντα πέντε και πλέον χρόνια και, παρ' όλο που το Ελληνορθόδοξο Ποίμνιο της περιοχής είχε από πολλού εγκαταλείψει το Camden Town, διατηρούσε ζωντανή και ακμαία την παρουσία του Καθεδρικού του Ναού στην ευρύτερη δραστηριότητα της Ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου, χάρη, βέβαια, και στην αγαστή του συνεργασία με τον Πρόεδρο του Εκκλησιαστικού του Συμβουλίου Ιάσωνα Λουκιανό και τους λοιπούς Εκκλησιαστικούς Επιτρόπους. Και, βέβαια, ο

Αρχιμανδρίτης του Οικουμενικού Θρόνου Λεόντιος Αριστοτέλους, ο οποίος είχε κατ' επιτυχία συγκυρία διαδεχθεί τον Αρχιμανδρίτη Νικηφόρο Κυρκώτη ως Ιερατικώς Προϊστάμενος του πρώτου Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού (εκεί που είναι σήμερα η Κοινότητα των Αγίων Ιωάννου και Αντωνίου στην Περιοχή Holloway και Caledonian), είχε δε δημιουργήσει μια από τις πλουσιώτερες και τις πιο καλά οργανωμένες Εκκλησιαστικές Κοινότητες της Ομογένειας στη Μεγάλη Βρετανία.

Ο Αρχιμανδρίτης Λεόντιος Αριστοτέλους, στην αίτησή του για διορισμό σε Κάποιο Ναό της Μητροπόλεως Θυατείρων υποσχόταν ότι διοριζόμενος θα προσέφερε «μετά ζήλου τας υπηρεσίας του καθοδηρούμενος πάντοτε» από την Προϊσταμένη του Αρχή, δηλαδή τον Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων. Και την υπόσχεσή του εκείνη τηρήσε πιστά μέχρι τον θάνατό του έστω και αν από τότε η Αρχιεπισκοπή Θυατείρων είχε αλλάξει τρεις Αρχιερείς, τους Αρχιεπισκόπους Αθηνάγορα Κοκκινάκη, Μεθόδιο Φούγια και Γρηγόριο Θεοχάρους, οι δε δυο τελευταίοι μάλιστα, είχαν συνηπάρξει και διακολληθεί, όπως και εκείνος, ως Αρχιμανδρίτες υπό τον Αθηνάγορα. Πάντως ο Λεόντιος (ο οποίος στο μεταξύ είχε προχειρισθεί σε Αρχιμανδρίτη και μετονομάσθηκε από Ηρακλείδιος σε Λεόντιο από τον Αθηνάγορα στα τέλη Νοεμβρίου 1967) διορίστηκε αμέσως, όπως είδαμε, Ιερατικώς Προϊστάμενος στο Ναό του Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού στην περιοχή Barnsbury (Caledonian Road) τον Βορείον Λοδώνιο σε διαδοχή του Αρχιμανδρίτη Νικηφόρου Κυρκώτη, που είχε στο μεταξύ μετατεθεί από τον Αθηνάγορα για να αναλάβει καθήκοντα στο Ναό των Αγίων Πάντων Λονδίνου.

Ας δούμε, όμως, για λίγο και την προϊστορία της σημερινής Κοινότητας του Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού, προκειμένου να εκτιμήσουμε ακόμη περισσότερο τους πρωτεργάτες του θαυμάσιου αυτού έργου και των δραστηριοτήτων που εξακολουθεί αδιάλειπτα να αναπτύσσει η Κοινότητα σε όλους τους τομείς των παροικιακών ενδιαφερόντων, στόχων και επιδιώξεων.

Η ίδρυση της Κοινότητας του Αγίου Ιωάννου Βαπτιστού έγινε με τις ευλογίες του αειμνήστου Μητροπολίτη (αργότερα Αρχιεπισκόπου) Θυατείρων Αθηνάγορα Κοκκινάκη στις 12 Ιουνίου 1966, με αρχικό κέντρο την περιοχή του Barnsbury, (Caledonian Road), στην οδό Saint Clement's, όπου οι Αγγλικανικές Αρχές παραχώρησαν πρόθυμα ένα Ναό τους. Στην περιοχή αυτή ζούσαν τότε πολλές οικογένειες Ελληνοκυπρίων, οι οποίοι κι επιδίωξαν και κατορθώσαν με τη βοήθεια του Αθηνάγορα και των συνεργατών του να εξασφαλίσουν τον πρώτο εκείνο Ευκτήριο Οίκο της Κοινότητας. Ως πρώτος Ιερατικώς Προϊστάμενος του Ναού είχε διοριστεί ο μετέπειτα Προϊστάμενος του Καθεδρικού Ναού των Αγίων Πάντων Λονδίνου, Αρχιμανδρίτης Νικηφόρος Κυρκώτης, ενώ το πρώτο Εκκλησιαστικό Συμβούλιο αποτελούσαν οι Κυριάκος Μούσκας (Πρόεδρος), Νικόλαος Χαζηπατέρας (Αντιπρόεδρος), Τ. Μιχαηλίδης (Γραμματέας), Χαράλαμπος Κυριακίδης (Ταμίας) και ως Μέλη οι Αντώνης Σ. Λαμπός, Θεοδόσης Πίττας, Γ. Γεωργιάδης και Χρ. Λαμπός. Ελλαδίτες, δηλαδή, και Ελληνοκύπριοι με ισχυρή προσωπικότητα, που είχαν άμεση πρόσβαση οι πιο πολλοί τους στον εφοπλιστικό κόσμο του City του Λονδίνου, κάτι παρόμοιο δηλαδή που επικρατούσε και στον σχετικά γειτονικό Ναό του Αποστόλου Ανδρέα στο Kentish Town.

Για τον πρώτον εκείνο Ναό διασώζεται ευτυχώς στα Αρχεία

της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θυατείρων, εκτός από τη σχετικά αλληλογραφία και ένα τετρασελίδο Πρόγραμμα, το οποίο είχε κυκλοφορήσει η πρώτη εκείνη Επιτροπή της Κοινότητας για να αναγγείλει αφ' ενός την απόκτηση, για την Κοινότητα, του Ναού, και αφ' ετέρου για να ζητήσει την οικονομική ενίσχυση των πιστών. Λόγω της απονείδειότητάς του για τις πληροφορίες που μας παρέχει το έγγραφο αυτό, το αναδημοσιεύουμε, όπως επίσης και τις δυο επιστολές του Μητροπολίτη τότε και αργότερα Αρχιεπισκόπου Αθηνάγορα Κοκκινάκη προς τον Κυριάκο Μούσκα και τον Χαράλαμπο Κυριακίδη, στις οποίες διόρισε ως διαδοχικούς Προέδρους της νέας αυτής Κοινότητας της Αρχιεπισκοπής.

Και πρώτα η επιστολή προς τον Κυριάκο Μούσκα:

Αξιότιμος κ. Κυριάκο Μούσκα
Τη 24η Μαρτίου 1966
Πρόεδρος της Ελληνικής
Ορθόδοξης Ενορίας
του Αγίου Ιωάννου
ST. CLEMENT'S STREET
BARNSBURY

Αγαπητέ,

Έχωι κατ' όλην την δυνατότητα συναντήσει επί του πεδίου της διοργάνωσης της Νέας

Ενοριακής Εκκλησίας της Ιεράς Μητροπόλεως Θυατείρων και Μ. Βρετανίας υπό το όνομα του Αγίου Ιωάννου απευθύνω προς υμάς την παρούσαν και αναθέτω την προεδρίαν του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής βέβαιος ών ότι διά της ενγνωσμένης δραστηριότητος, ευσεβείας και αγάπης προς την Ελληνορθόδοξον ημών Εκκλησίαν, θέλετε επιδοθή μετά ζήλου εις το έργον τούτο.

Ο Νέος ούτος Ναός ανήκει εις την Ιεράν Μητρόπολιν και η Ιερά Μητρόπολις Θυατείρων και Μ. Βρετανίας εμπιστεύεται την διοργάνωσιν και διοίκησιν αυτού εις υμάς ως Πρόεδρος, τον Ιερέα τον οποίον θα διορίσωμεν και τους Συμβούλους τους οποίους θα μου υποδείξετε.

Ο Ναός είναι ωραιότατος και θα χρησιμοποιήται ολίγας ημέρας τον μηνός διά τους ολιγίστους εναπομείναντας Αγγλικανούς Χριστιανούς της Ενορίας SAINT CLEMENT'S.

Ο Ιερατικός Προϊστάμενος, ο Πρόεδρος και οι Σύμβουλοι ως εκπρόσωποι της Μητροπόλεως δέον να δείξουν εις τους εναπομείναντας Αγγλικανούς και τον εισέτι διαμένοντα πλησίον Ιερέα αυτών εγγένειαν, καλωσύνην και Χριστιανικήν συνεργασίαν. Μετά παρέλευσιν ολίγων χρονικών διαστήματος οι ολιγίστοι Αγγλικανοί θα αποχωρήσουν ένα μείνη ο Ναός εις την απόλυτον χρήσιν της Ορθοδόξου Ελληνικής λατρείας.

Εν ιδιαίτερα συνεδρία μεθ' υμών θα εξηγήσω προς υμάς τας υποχρεώσεις ημών των Ορθοδόξων έναντι του κυρίου και της Αγγλικανικής Επισκοπής του Λονδίνου, υποχρεώσεις αι οποίαι είναι παρόμοιαι προς εκείνας τις οποίας ανέλαβε η Μητρόπολις Θυατείρων διά τον Άγιον Ανδρέα, διά τον Άγιον Νικόλαον εν Λονδίνο και τους άλλους Ναούς εν τη λοιπή Αγγλία.

Ταύτα προς υμάς μετά πόλλης της χαράς ανακοινούμενος, διατελώ μετ' ενών θερμών και αγάπης.

ο Μητροπολίτης Αθηνάγορας
Μητροπολίτης Θυατείρων
και Μ. Βρετανίας.

Πράγματι ο Κυριάκος Μούσκας, αφού αποδέχθηκε την πρόταση του Αθηνάγορα, εισηγήθηκε, με επιστολή του στα αγγλικά, ημερομ. 4 Μαΐου 1966, σαν Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Κοινότητας τους εξής (παραθέτουμε τα ονόματά τους όπως αυτά αναγράφονται στην ειδική πρόσκληση που απέστειλε στις 11 Μαΐου 1966 ο Μητροπολίτης για συνεδρία του Συμβουλίου, που θα γινόταν την επομένη ημέρα στις 4.30 μ.μ. εντός του νέου Ναού): Χ. Κυριακίδης, Θ. Πίττας, Α. Αντωνίου, Χ. Βαβλίτης, Α. Σπαθάρης, Ν. Χατζηπατέρας, Α.Σ. Λαμψός, Τ. Μικελλίδης, Κ. Μούσκας. Όμως στον κατάλογο των ονομάτων που βρίσκεται συνημμένος στην επιστολή του Μούσκα, με τα ονόματα και τις διευθύνσεις των Μελών, τα ονόματα του Χ. Βαβλίτη και Α. Σπαθάρη είναι διαγραμμένα με δυο χιαστί γραμμές, ώστε ο αριθμός των Μελών να είναι επτά. Δεν γνωρίζουμε αν πραγματοποιήθηκε η συνεδρία αυτή και ποιοι παρέστησαν. Αλλά γνωρίζουμε ότι μια συνεδρία του Συμβουλίου, ή καλύτερα τριών μόνο μελών αυτού πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουνίου 1966, όπως πληροφορούμαστε από επιστολή του Αθηνάγορα προς τον Μούσκα, ημερομ. 27.5.1966, στην οποία διαβάζουμε τα εξής:

«Διά της παρούσης παρακαλώ θερμώς όπως προσέλθετε εις το Μέγαρον της Μητροπόλεως, 5 CRAVEN HILL, LONDON W.2, την 1ην Ιουνίου, ημέραν Τετάρτην, εις τας 6.30 μ.μ. όπου θα λάβη χώραν συνεδρίασις του Διοικητικού Συμβουλίου της νέας Κοινότητος της καθ' ημάς Ιεράς Μητροπόλεως του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού, Arundel Square, London N7.

Απεστάλησαν προσκλητήρια προς τους Χ. Κυριακίδην, Α. Σπαθάρην, Ν. Χατζηπατέραν,

Α.Σ. Λαμψόν, Χ. Βαβλίτην, Θ. Πίτταν και Τ. Μικελλίδην.

Θέματα της συνεδριάσεως είναι:

1. Εναρξίς των Ιερών ακολουθιών εις τον Ι. Ναόν Αγίου Ιωάννου δι' Αγιασμού και Εσπερινού το Σάββατον Ιουνίου 11ην.
2. Θεία Λειτουργία υπό του Ιερέως την Κυριακήν Ιουνίου 12ην.
3. Ανακοινώσεις εις τον Ναόν δι' εκδόσεως προγράμματος και φυλλαδίου.
4. Εκλογή των υπολοίπων αξιοματούχων τουτέστιν, Αντιπροέδρου, Γραμματέως και Ταμείου.
5. Άνοιγμα λογαριασμού εις την Τράπεζα.
6. Διορισμός Ιερέως και μίσθωσις Ψάλτου και Νεοκόρου.
7. Διάφορα άλλα.

(Σημείωση: Διατηρούμε την ορθογραφία της επιστολής, δηλ. αξιοματούχων αντί του ορθού αξιοματουχών, Ταμείου, αντί του ορθού Ταμίου, και Νεοκόρου αντί του ορθού Νεωκόρου. Το ίδιο κάνουμε και για όλα γενικά τα έγγραφα που αναδημοσιεύουμε εδώ, έστω και αν οι ανορθογραφίες και η εσφαλμένη στίξη πιθανόν να οφείλονται σε απροσεξίες του δακτυλογράφου ή και αυτού που έστειλε ιδιόχειρες επιστολές).

Για τη συνεδρίαση, μάλιστα, αυτή υπάρχει ευτυχώς και το ακόλουθο δακτυλογραφημένο «Πρακτικό»:

«ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ

Συνελθόντος του Διοικητικού Συμβουλίου της νέας Κοινότητος Αγ. Ιωάννου του Βαπτιστού υπό την Προεδρίαν του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θυατείρων και Μ. Βρετανίας κ.κ. Αθηνάγορον την 1ην Ιουνίου 1966 εν τω Μεγάλω της Ιεράς Μητροπόλεως, 5 CRAVEN HILL, LONDON W2, παρήσαν οι εξής κ. Σύμβουλοι: Ν. Χατζηπατέρας, Χαράλαμπος Κυριακίδης,

Τάκης Μικελλίδης. Ο Πρόεδρος της Κοινότητος κ. Κυριάκος Μούσκας, συμφώνως προς την ανακοίνωσιν αυτού προς τον Μητροπολίτην, απουσίαζεν, διότι ηναγκάσθη να μεταβή εκτός Αγγλίας.

Κατόπιν προσευχής ο Μητροπολίτης ανέφερεν τα εξής:

1. Συμφώνως προς αναλυτικόν έγγραφον της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Λονδίνου, ο Ναός Αγ. Κλήμεντος BARNSBURY μεταφέρεται εις την δικαιοδοσίαν της Μητροπόλεως Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας.
2. Η Μητρόπολις εμπιστεύεται τον Ναόν τούτον εις τον Ιερατικόν Προϊστάμενον και το εκλεγέν υπό του Μητροπολίτου Διοικητικόν Συμβούλιον αποτελούμενον εκ των κ.κ. Κ. Μούσκα Προέδρου, Χ. Κυριακίδου, Ν. Χατζηπατέρα, Θ. Πίττα, Α.Σ. Λαμψού, Α. Αντωνίου, Τ. Μικελλίδη, Χ. Βαβλίτη, και Α. Σπαθάρη.
3. Συμφώνως προς τα αναφερόμενα εις τα έγγραφα μεταβιβάσεως του Ναού, το Διοικητικόν Συμβούλιον και ο Λαός θα χρησιμοποιούν την αθούσαν συγκεντρώσεων του Ναού διά Εκπαιδευτικάς, Θρησκευτικάς και Κοινωνικάς συγκεντρώσεις. Θα χρησιμοποιούν τον Ναόν διά την Θείαν Λειτουργίαν, γνωρίζοντες ότι από καιρού εις καιρόν ο Αγγλικανός Ιερεύς θα έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιή τον Ναόν εις εκτάκτους περιπτώσεις, δηλ. Κηδείας, Γάμους, εις ώραν μη συμπιπτούσαν προς τας τελετάς της Ορθοδόξου Εκκλησίας.
4. Οι Χριστιανοί της Αγγλικανικής Εκκλησίας θα εκκλησιάζονται εις ιδιαίτερον δωμάτιον κτιρίου ευρισκομένου παρά τω Ναώ.
5. Η Μητρόπολις μετά του Συμβουλίου της Εκκλησίας υποχρεούνται να διατηρούν τον Ναόν καθαρόν, εντός και εκτός, ακέραιον ως προς την Αρχιτεκτονικήν αυτού μορφήν, ησφαλισμένον, και θα καταβάλη ό,τι απαιτείται διά την θέρμανσιν, φωτισμόν κ.λπ. ανάγκας του Ναού.
6. Το Διοικητικόν Συμβούλιον αναλαμβάνει υπευθύνως την διαχείρησιν των κοσμηικών υποθέσεων του Ναού, θα συνεδριάζη δε ωσάκις θεωρεί τούτο αναγκαίον ο Πρόεδρος και το Συμβούλιον μετά του Ιερέως.
7. Το Διοικητικόν Συμβούλιον δύναται να αυξήση τα μέλη του διά προτάσεως του Προέδρου και των Συμβούλων.
8. Αι ακολουθίαι άρχονται την 11ην Ιουνίου δι' εσπερινού το Σάββατον και θείας Λειτουργίας την Κυριακήν. Το Συμβούλιον θα επιληφθή εν συνεργασία μετά του Πρωτοσυγκέλλου π. Γρηγορίου Θεοχάρους τα του καθαρισμού του Ναού και τα της προμηθείας κηρίων, κανίστρων ανθέων κ.τ.λ.

Το Ταμείον του Ι. Ναού θα ανοίξη διά λογαριασμού εις την Τράπεζαν της Κύπρου. Εγένετο προσφορά διά το Ταμείον εκ μέρους του Μητροπολίτου και των άλλων μελών.

Εγένετο συζήτησις εκ μέρους του κ.Ν.Χατζηπατέρα, εκδόσεως φυλλαδίου με φωτογραφίας του Ναού, Ιστορικόν του ανοήματος, τα Ονόματα του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου και Χάρτην προς διευκόλυνσιν των Εκκλησιαζομένων.

Κατόπιν τούτων η συνεδρίασις έληξεν διά προσευχής.

Εκ μέρους πάντων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου εκφράζονται ευχαριστίαι προς τον Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην κ.κ. Αθηνάγοραν διά την τιμήν και την χαράν της προτιμήσεως εις το Διοικητικόν Συμβούλιον της νέας

Κοινότητα με την διαβεβαίωση της αφοσίωσης αυτών εις το ανατιθέμενον αυτοίς έργο.

Εν Λονδίνο τη 1η Ιουνίου 1966.

Σημείωση: Το ως άνω «Πρακτικόν», το οποίο είχε αποσπώμετα δακτυλογραφηθεί στα γραφεία της Μητροπόλεως (ο τύπος των γραμμάτων και το χαρτί είναι ομοίωμα με επιστολές της εποχής εκείνης που αποστέλλονταν από τη Μητρόπολη), καταλαμβάνει μία και ένα τέταρτο κόλλες χαρτιού, κάτω δε από την ημερομηνία αναγράφονται, με το χέρι (το γράμμα είναι του ιδίου του Μητροπολίτη) αι «Προσφοραί: ο Μητροπολίτης £50.0. κ.Ν. Χατζηπατέρας £50.0.0, Τ. Μικελίδης £50.0. Χ. Κυριακίδης £50.0. Κ. Μούσκας £50.0.0. Θ. Πίττας £20.0.0». Μαζεύτηκε, δηλαδή, συνολικά το ποσό των £125

Οι πιο πάνω λογικές και πραγματιστικές εισηγήσεις του Νικόλαου Ι. Χατζηπατέρα, τον εξαιρέτον αυτού ομογενοίς Οικονομίου εφοπλιστή, ο οποίος επί μακράν σειράν ετών έχει προσφέρει ανυπολόγιστης αξίας υπηρεσίες στον Απλόδομο Ελληνισμό και τη Ορθόδοξη Ελληνική Εκκλησία της Μ. Βρετανίας, εγένοντο ειμηνώς δεκτές και μτήκαν αμέσως σε εφαρμογή. Ετσι κυκλοφορεί αμέσως πολυγραφημένο φυλλάδιο, στη μια όψη του οποίου υπάρχει χάριτης αναφορικά με την τοποθεσία του Ναού, ενώ στην άλλη όψη η ακόλουθη

ανακοίνωση:

**«ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ
ARUNDEL SQUARE,
ST. CLEMENTS STREET,
BARNSBURY, LONDON N.7.
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ**

Αγαπητοί,

Προσκαλείσθε εις τον Μέγαν Εσπερινόν επί τω ανοίγματι του Νέου Ιερού Ναού της Μητροπόλεως του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού BARNSBURY, του γνωστού ως ST. CLEMENTS CHURCH.

Ο Ναός παρεχωρήθη εις την Ιεράν Μητρόπολιν Θυατείρων και Μ. Βρετανίας διά την λατρείαν της Ορθοδόξου Ελληνικής Θρησκείας.

Ο Εσπερινός θα λάβη χώραν το Σάββατον 11ην Ιουνίου εις τας 7 μ.μ. Θα λάβουν μέρος όλοι οι Ιερείς του Λονδίνου με επιτεφάλην τον Μητροπολίτην ημών κ.κ. Αθηναγόραν.

Την Κυριακήν 12ην Ιουνίου θα τελεσθή η πρώτη Θεία Λειτουργία υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου 10-12 το

Πρόσκαλείσθε προσωπικώς ως και πάντες ομού οι Χριστιανοί εις τον Νέον Ναόν της Ελληνικής Εκκλησίας της Αγγλίας διά να ευχαριστήσωμεν τον Χριστόν και να τιμήσωμεν τον Άγιον Ιωάννην τον Βαπτιστήν.

Διά το Διοικητικόν Συμβούλιον

ο Ιερατικός Προϊστάμενος

Ιερομόναχος Νικηφόρος Κυρκώτης

ο Πρόεδρος

Κυριάκος Μούσκας.

Κυκλοφορεί όμως και το τετρασέλιδο φυλλάδιο, τυπωμένο στο Ελληνικό Τυπογραφείο του Λονδίνου SPECTRUM LITHO,

με την φωτογραφία του Ναού στην πρώτη σελίδα, άνωθεν της οποίας αναγράφεται ο τίτλος ΙΔΡΥΣΙΣ ΝΕΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΝΑΟΥ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, από κάτω δε η ονομασία του Ναού και η διεύθυνσή του, και ο χάρτης της περιοχής, όπου βρισκόταν ο Ναός, στην τέταρτη σελίδα, ενώ στις δυο μεσαίες σελίδες διαβάζουμε τα ακόλουθα, προφανώς από τη γραφίδα του Αρχμ. Νικηφόρου Κυρκώτη:

«Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΜΑΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ

ST. CLEMENTS STREET BARNSBURY, LONDON N.7.

TEL. 607.7616

Συμφώνως προς την ανακοίνωσιν της Μητροπόλεως Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας περιήλθεν εις την δικαιοδοσίαν αυτής κατόπιν εγκρίσεως της Αγγλικανικής Εκκλησίας ο μεγαλοπρεπής Ναός του Αγίου Κλήμεντος, BARNSBURY, LONDON N.7, ο οποίος θα είναι γνωστός δια την Ομογένειάν μας με το όνομα του Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού.

Τον Ιερόν τούτον νέον Ορθόδοξον Ελληνικόν Ναόν ενεπιτεύθη εν Συνεδρία και δι' εγγράφων ο Σεβ. Μητροπολίτης ημών κ.κ. Αθηναγόρας εις τον Ιερατικόν Προϊστάμενον Νικηφόρον Κυρκώτην και το Διοικητικόν Συμβούλιον υπό την προεδρείαν του κ. Κυριάκου Μούσκα.

Ο νέος Ναός ήνοιθεν την 12ην Ιουνίου διά της Τελέσεως του Αγιασμού και της Θείας λειτουργίας την οποίαν ετέλεσεν ο Σεβ. Μητροπολίτης ημών κ.κ. Αθηναγόρας μετά του Ιερατικού Προϊσταμένου του Ναού Πατρός Νικηφόρου και άλλων Ιερέων της Μητροπόλεως.

Από της ημέρας εκείνης οι πολυπληθείς Χριστιανοί μας που κατοικούν εις την περιοχήν του Ναού Εκκλησιάζονται και παρακολουθούν με συγκίνησιν την Ορθόδοξον λειτουργίαν και το ωραίον κήρυγμα του Ιερέως μας.

Από Κυριακής εις Κυριακήν το Εκκλησίασμα αυξάνει, πράγμα που αποδεικνύει πόσον δικαία ήτο η απόφασις της Μητροπόλεως διά το άνοιγμα του νέου Ναού μας. Το γεγονός τούτο γεμίζει την ψυχήν μας με χαράν, διότι ο Λαός μας μέσα εις την ιεράν ατμόσφαιραν της Εκκλησίας μας, μέσα εις την αρωματικήν ψαλμωδίαν της Θείας λατρείας, με το ζωντανόν και συγχρονισμένον κήρυγμα ανανεώνει την πίστιν του εις την Ορθοδοξίαν, ανασυνδέεται με το Σεπτόν Κέντρον της Εκκλησίας μας το Οικουμενικόν μας Πατριαρχείον και περιφρουρείται μέσα εις τα πλαίσια των παραδόσεων του Γένους μας.

Το Σχολείον του νέου Ναού μας θα προσελκύση πολλά παιδάκια οικογενειών αι οποίαι κατοικούν γύρω εις την Περιοχήν του Ναού διά να μάθουν την γλώσσαν των Πατέρων εις την οποίαν εγράφη το Ευαγγέλιον και η λειτουργία της Ορθοδόξου λατρείας. Συμφώνως προς τα σχέδια του Διοικητικού Συμβουλίου, το Σχολείον θα στεγασθή εις την ωραίαν αίθυσαν η οποία είναι παραπλεύρως του Ναού μας.

Δια ταύτα πάντα είμεθα βέβαιοι ότι οι Ομογενείς χαίρουν και υπερηφανεύονται. Διότι απεκτήσαμεν ακόμη ένα Ναόν. Διότι εστήσαμεν μίαν ακόμη Αγίαν Τράπεζαν διά την Θεϊαν λειτουργίαν της Ορθοδοξίας και την κοινωνίαν μας μετά του Χριστού. Διότι προσθέσαμεν ακόμη μίαν Σχολικήν έδραν προς διάδοσιν της Ελληνικής Παιδείας. Διότι απεκτήσαμεν ακόμη ένα νέο Άμβωνα διά την ερμηνείαν της Ορθοδόξου Διδασκαλίας και την διάδοσιν της Χριστιανικής πίστεως. Διότι η Εκκλησία μας και η φυλή μας προοδεύει εις την χώραν αυτήν όπου εγκαταστάθημεν.

Ο Ιερεύς και το Συμβούλιον του Ναού μας ευχαριστούν θερμώς όλους όσους εργάζονται και Εκκλησιάζονται εις τον Ναό μας. Ευχαριστούν όλους όσους προσέφερον διάφορα αντικείμενα διά την Θεϊάν λατρείαν. Ευχαριστούν όλους εκείνους που προθυμοποιήθησαν να προσφέρουν χρήματα διά την συντήρησιν του νέου Ναού μας.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος, ως είπεν ο Μητροπολίτης μας εις το εναρκτήριο κήρυγμα όταν ήνοιξε τον ναόν μας, είναι ο μεγαλύτερος των Αγίων, διότι συνδέει την Καινήν με την Παλαιάν Διαθήκην. Είναι ο Πρόδρομος και Βαπτιστής του Χριστού. Ο Χριστός είπεν διά τον Πρόδρομον ότι «δεν εγέννησε μάνα μεγαλύτερον υιόν αυτόν». Διότι είναι ο προ Χριστού και μετά Χριστόν πρώτος διδάσκαλος της μετανοίας και της ηθικής και της αγιότητος της ζωής.

Ευχόμεθα ίνα οι Ομογενείς με την βοήθειαν του Αγίου Ιωάννου υγιαίνουν και προοδεύουν και εκκλησιάζονται προς όφελος της ζωής των της σήμερον και της αύριον».

Το φυλλάδιο αυτό δυστυχώς δεν φέρει ημερομηνία, όμως δεν πρέπει να είναι πολύ αρχαιότερο της πιο κάτω δημοσιευόμενης επιστολής-καταγγελίας που υπογράφουν σε βάρος του Αρχιμανδρίτη Νικηφόρου Κυγκώτη οι πέντε από τους πιο πάνω οκτώ Επιτρόπους του Ναού (δεν υπέγραψαν, για άγνωστους σ' εμάς λόγους, οι Αντώνης Σ. Λαμιάς, Χρήστος Λ. Λαμιάς και Θεοδόσης Πίττας) στις 4 Αυγούστου 1967, πράγμα που οδήγησε τελικά την απομάκρυνσή του από το Ναό του Αγίου Ιωάννη και την πρόσληψή του στο Ναό των Αγίων Πάντων. Η δε αφορμή για τις καταγγελίες σε βάρος του Νικηφόρου ήταν η άρνησή του να μνημονεύει τον Αρχιεπίσκοπο και Πρόεδρο της Κύπρου Μακάριο Γ', πράγμα που επέμεναν- αντικανονικώς- να κάνει ο Ιερέας τους:

«Σεβασμιώτατον

Εν Λονδίνω τη 4η Αυγούστου 1967

Μητροπολίτην Θυατείρων

κ.κ. Αθηναγόραν.

Σεβασμιώτατε,

Λαμβάνομεν το θάρρος να φέρωμεν εις γνώσιν της Υμετέρας Σεβασμιότητος το ατυχές γεγονός ον(sic) έλαβε χώραν κατά

την διάρκεια συνεδριάσεως της Επιτροπείας του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου του Βαπτιστού την 7ην μ.μ. της 3ης τρέχοντος.

Μεταξύ των υπό συζήτησιν θεμάτων επενελήθη(sic) η παράκλησις των μελών της Επιτροπείας προς τον Προϊστάμενον του Ναού πατέρα Νικηφόρον, όπως εξακολουθή να μνημονεύη κατά την Θεϊάν Λειτουργίαν το όνομα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Μακαρίου μετά από της Υμετέρας Σεβασμιότητος.

Το τοιούτον εξηρέθησε τον Πατέρα Νικηφόρον, η καθ' όλα δε στάσις και συμπεριφορά του προς τον Πρόεδρον της Κοινότητος ως και τα λοιπά παρευρισκόμενα μέλη, υπήρξεν απρεπής και τα μάλα επιθετική και ανάρμοστος. Ως εκ τούτου έχομεν όλοι σχηματίσει την ακράδαντον πεποίθησιν τόσον εκ του ως άνω αναφερθέντος γεγονότος όσον και προηγουμένων τοιούτων ότι, η περαιτέρω συνεργασία μετά του Πατρός Νικηφόρου είναι αδύνατος, μετά μεγάλης μας δε λύπης αναγκάζομεθα να παρακαλέσωμεν την Υμετέραν Σεβασμιότητα όπως αποδεχθή την παραίτησίν μας και ευαρεστούμενος μας υποδείξει τους μέλλοντας αντικαταστάτας μας.

Εν αναμονή απαντήσεώς σας

Διατελούμεν μετά σεβασμού

(ιδιόχειρες υπογραφές)

Κυριάκος Μούσκας

Νικόλαος Ιω. Χατζηπατέρας,

Τ.Γ.Μικελλίδης, Γ. Γεωργιάδης α.α.»

Ιδιόχειρη δε επιστολή, με την ίδια πιο πάνω ημερομηνία, παραίτησής του ως Ταμιά της Εκκλησιαστικής Επιτροπής, απήντησε και ο Χαράλαμπος Κυριακίδης. Όμως ο Μητροπολίτης Αθηναγόρας, του οποίου πάγια τότε πολιτική ήτανε να τα έχει καλά με τους Επιτρόπους, αλλά γνωρίζοντας επίσης ότι ο Νικηφόρος είχε απόλυτο δίκαιο στην άρνησή του να μνημονεύει τον Μακάριο (αυτό ορίζουν οι Εκκλησιαστικοί Κανόνες) τον μετέθεσε, με εισήγησι του τότε Πρωτοσυγγέλλου του και σημερινού Αρχιεπισκόπου Θυατείρων Γρηγορίου, στον Ναό των Αγίων Πάντων, στον οποίο και παρέμεινε μέχρι τον θάνατό του.

(Συνεχίζεται...)

Αναμνηστική φωτογραφία του αείμνηστου Κυριάκου Μούσκα, Πρώτου Προέδρου και Ιδρυτή της Κοινότητας Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστού στο Barnsbury.

Φωτογραφία του δωρητή και ενισχυτή του έργου της Κοινότητας Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, αείμνηστου Βασιλείου Τσακίρογλου.

Φωτογραφία του μεγάλου δωρητή και ευεργέτη της Κοινότητας Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, αείμνηστου Σοφοκλή Παπανικολάου.

Ο αείμνηστος Μίνως Κολοκοτρώνης, ευγενής δωρητής της Κοινότητας Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή.

Φωτογραφία του μεγάλου δωρητή της Κοινότητας Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, αείμνηστου Ιωάννη Διαμαντή Πατέρα. Το οίκημα του Σχολείου της Κοινότητας είναι αποτέλεσμα της προσφοράς του.

Αλέξανδρου Προκοπίου ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΑΝΘΟΛΟΓΙΟΝ

του Πρωτοπρ. Αναστασίου Δ. Σαλαπάτα

Ένας καινούργιος και ιδιαίτερα επιμελημένος ψηφιακός δίσκος (CD) ήλθε πρόσφατα να προστεθεί στην δισκογραφία της βυζαντινής και εκκλησιαστικής μουσικής. Είναι έργο της καλλιτεχνικής προσπάθειας και των πνευματικών κόπων ενός εκλεκτού τέκνου της Ομογένειας του Λονδίνου, του Αλέξανδρου Προκοπίου. Πρωτοψάλτου στον Ιερό Ναό των Αγίων Δώδεκα Αποστόλων.

Η γνωριμία μου με τον Αλέξανδρο πάει αρκετά πίσω στο χρόνο. Με τον πατέρα του Δρα. Παναγιώτη Προκοπίου συνεργαζόμαστε στην Κοινότητα του Αγίου Παντελεήμονος Haggow ΒΔ Λονδίνου, όπου ψάλλει ως Λαμπαδάριος και διακονεί ως Γραμματέας του Κοινοτικού Συμβουλίου. Έτσι, είχα την ευκαιρία να γνωρίσω τον Αλέξανδρο από μαθητή του Δημοτικού Σχολείου, τότε δηλαδή που ξεκινούσε τη μαθητεία του στην Παραδοσιακή μας Εκκλησιαστική Μουσική και Ψαλμωδία. Η πρόδός του μάλιστα ήταν κατακόρυφη και αλματώδης, έτσι ώστε έφτασε να εντυπωσιάζει πάντα τους δασκάλους και τους ακροατές του.

Τα ταξίδια του στη Βασιλεύουσα και η συναναστροφή του με σπουδαίους και έμπειρους Ιεροψάλτες, αλλά και ανώτερους Κληρικούς της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, όπως επίσης η αφοσίωση και η πιστότητά του στις παραδοσιακές μουσικές αρχές, αλλά και η μαθητεία του κοντά σε άξιους Κληρικούς και Βυζαντινούς Μουσικούς στην εν Λονδίνω φιλογενή Ομογένειά μας, συνέδραμαν στην αναβάθμιση του έμφυτου ταλέντου του και συνέβαλαν στην καλλιέργεια της μουσικής αλλά και της πνευματικής του ταυτότητας.

Ο ίδιος ο κ. Αλέξανδρος Προκοπίου δήλωσε χαρακτηριστικά και κατ' αποκλειστικότητα:

Η Βυζαντινή, Εκκλησιαστική Μουσική αποτελεί ένα μεγάλο τμήμα της παραδόσεως της Ορθοδόξου Χριστιανικής

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

ΨΑΛΛΕΙ ΥΜΝΟΥΣ ΤΟΥ ΟΛΟΥ
ΕΝΙΑΥΤΟΥ

λατρείας. Ελκύει την προσευχή στον πιστό, «Λύει τα δεσμά» με τον κόσμο και ενώνει τον άνθρωπο με τα θεία και οι πιστοί παίρνουν ανάπαυση από τα πάθη τους. «Πάσαν την βιωπικήν αποθώμεθα μέριμναν» ψάλλουμε στον Χερουβικό Ύμνο κάθε Θείας Λειτουργίας.

Μετά από πολλών παρακλησεων από συναδέλφους, συγγενών ακόμα και μαθητών της σχολής βυζαντινής μουσικής, προχώρησα στην έκδοση αυτού του ψηφιακού δίσκου, αποτελούμενου από είκοσι ακούσματα του Όλου Ενιαυτού, δηλαδή από τις

μεγαλύτερες περιόδους-εορτές του Εκκλησιαστικού έτους: Χριστουγέννων, Θεοφανείων, Μ. Τεσσαρακοστής, Μ. Εβδομάδος, Πάσχα, Πεντηκοστής, καθώς και τριών γενικότερων ύμνων.

Το έργο αυτό μαγνητοφωνήθηκε στον Ι. Ν. Αγίων Δώδεκα Αποστόλων στο Λονδίνο και στο σημείο αυτό θα ήθελα προ πάντων να εκφράσω ένα μεγάλο ευχαριστώ στον ιερατικό προϊστάμενο του ναού αυτού, Πρωτοπρεσβύτερο π. Ιωσήφ Παλιούρα. Ο π. Ιωσήφ είναι ο διευθυντής της σχολής βυζαντινής μουσικής της ιερής Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας τα τελευταία 23 χρόνια, και πρώτος μου μουσικοδιδάσκαλος για τα μερόνυκτα που εξόδευσε μαζί μου συμβουλευόντάς με και ρυθμίζοντας τον ήχο με την πείρα του.

Ευχαριστίες επίσης οφείλονται σε όσους άλλους – ανωνύμους και μη – που βοήθησαν με το δικό τους τρόπο στο έργο αυτό, για παραδειγμα το τυπογραφικό γραφείο St Paul's Press., για την τεχνική τους εξυπηρέτηση

Ένα ιδιαίτερο ευχαριστώ αξίζει και προς την Αυτού θειοτάτη Παναγιώτητα, τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο, καθώς και τον σεβαστό μας ποιμενάρχη Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας κ. Γρηγόριο για τους προλόγους των στο εσώφυλλο του έργου αυτού.

Ο νέος και ελπιδοφόρος αυτός Ιεροψάλτης μας είχε στην

προσπάθειά του αυτή την ευλογία της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ο οποίος του έγραψε μεταξύ άλλων και τα εξής:

Η ιερή βυζαντινή ψαλμωδία τέρπει τις ακοάς των πιστών, κατανύσσει τις ψυχές, αναβιβάζει υψηλά τις καρδίας των φιλομούσων, φιλοτέχνων και φιλοθέων ανθρώπων, ...επιδοκιμάζοντας το «Μουσικόν Ανθολόγιον», επευχόμεθα όπως ο Κύριος, δια πρεσβειών της Υπεραγίας Θεοτόκου και πάντων των Αγίων, χαρίζεται τη υμετέρα Μουσικολογιότητα πάντα τα προς σωτηρίαν αιτήματα και την ανταπόδοσιν του κόπου και του μόχθου αυτής. Επί δε τούτοις, απονέμοντες την πατρικήν και Πατριαρχικήν ημών ευλογίαν, επικαλούμεθα επ' αυτήν και τους συνεργάτες υμών την χάριν και το πλούσιον έλεος του Παναγάρχου Θεού ημών.

Είχε βέβαια και την ευχή του σεπτού Ποιμενάρχου μας, Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας κ.κ. Γρηγορίου, ο οποίος προλόγισε τον ψηφιακό αυτό δίσκο με τις εξής σκέψεις:

Θέλω πρώτα να σας συγχαρώ θερμά για την σκέψη και την πρωτοβουλία σας αυτή και συνάμα να ευχνηώ κάθε επιτυχία στην ωραία και ιερή αυτή προσπάθειά σας. Η καλλιέργεια της πατρώς Βυζαντινής Μουσικής και ψαλμωδίας και η προβολή της εκκλησιαστικής μας υμνωδίας αποτελεί ιεράν και ταυτόχρονα κοινήν υπόθεση για όλους μας. Επίσης η ψαλμωδία αποτελεί και προσωπική χαρά και ευθυμία, είναι μια υπαρξιακή σχέση και συνομιλία με τον εν Τριάδι δεδοξασμένον Θεό, εις το όνομα του οποίου οι πιστοί εναποθέτουμε τον εαυτό μας. Σας συγχαίρω και πάλιν από καρδίας για την προσφοράν σας αυτή, προσεύχομαι όπως ο Θεάνθρωπος Χριστός ευλογήσει τους κόπους σας, και διατελώ μετά θερμών ευχών και της εν Χριστώ αγάπης.

Αξίζει οπωσδήποτε να αναφέρουμε, όσον αφορά το περιεχόμενο του δίσκου πως διαιρείται σε 5 μέρη. Στο πρώτο μέρος με τον τίτλο «Γενικοί ύμνοι» έχουν περιληφθεί το «Αγαπήσω Σε» Ιακώβου Πρωτοψάλτου, το Γ' Εωθινό «Της Μαγδαληνής Μαρίας» και η αργή Δοξολογία του Γεωργίου Βιολάκη. Στο δεύτερο μέρος βρίσκουμε δύο Χριστουγεννιάτικους ύμνους, στο τρίτο ακούμε τρεις ύμνους των Θεοφανείων. Στο επόμενο μέρος απολαμβάνουμε οκτώ ύμνους που καλύπτουν τις περιόδους του Τριωδίου, της Μεγ. Εβδομάδος και του Πάσχα, ενώ στο πέμπτο και τελευταίο μέρος τέρπεται η ακοή μας από την υπέροχη ψαλμωδία των αργών καταβασίων της Αναλήψεως και τριών ύμνων της Πεντηκοστής.

Σ' εμάς απομένει να ευχνηθούμε από μέσης καρδίας ο δίσκος αυτός να είναι καλοτάξιδος και να έχει μεγάλη επιτυχία. Ο ίδιος ο δημιουργός του δε, Αλέξανδρος Προκοπίου, να συνεχίσει με αμείωτο ενδιαφέρον και αγάπη το σπουδαίο έργο στο οποίο παιδίοθεν εισήλθε και να εκπληρώσει τα όνειρα τα δικά του και των δικών του προς δόξαν Θεού και προς πνευματική ωφέλεια των θεοφιλών ακροατών του ωραίου και εύηχου αυτού δίσκου.

Σχολή Βυζαντινής Μουσικής

Με μεγάλη επιτυχία έγιναν και εφέτος οι εξετάσεις της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ιερής Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας.

Οι εξετάσεις έγιναν την Τετάρτη 30η Ιουνίου και Πέμπτη 1η Ιουλίου 2010 στους χώρους όπου στεγάζεται η Σχολή μας στην Κοινότητα του Αποστόλου Βαρνάβα στο Wood Green, από τον Εξεταστή κ. Χρήστο Χατζηνικολάου καθηγητή του Εθνικού Ωδείου στην Αθήνα και Πρωτοψάλτη στον Ιερό Ναό Αγίας Παρασκευής στην Αθήνα, τον Διευθυντή της Σχολής Πρωτοπρεσβύτερο Ιωσήφ Παλιούρα, και επιτρόπους της Σχολής

Παρών στις εξετάσεις ήταν και ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας κ.κ. Γρηγόριος καθώς και ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Τροπαίου κ. Αθανάσιος.

Σε σύνολο 86 εγγεγραμμένων μαθητών έδωσαν εξετάσεις 50 μαθητές εκ των οποίων το 90% πήρε άριστα.

Τόσο ο εξεταστής κ. Χατζηνικολάου όσο και ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος, έμειναν ενθουσιασμένοι από το έργο των διδασκάλων και το επίπεδο και την πρόοδο των μαθητών της Σχολής.

Την Πέμπτη 1η Ιουλίου 2010 στο χορ της Κοινότητας της Παναγίας έγινε και η τελετή λήξης των μαθημάτων της Σχολής και εδόθηκαν τα ενδεικτικά στους μαθητές. Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Γρηγόριος, ο Επίσκοπος Τροπαίου κ. Αθανάσιος ο εξεταστής κ. Χρήστος Χατζηνικολάου, η Συντονίστρια Εκπαίδευσης της ΕΕΑ κ. Μαρία Τσιραμπίδου, οι Δάσκαλοι της Σχολής, η Επιτροπή της Σχολής και αρκετοί μαθητές και φίλοι της Σχολής. Μαζί μας ήταν και από την Αθήνα Πρόεδρος του Συλλόγου Μουσικοφίλων Κωνσταντίνουπόλεως Ιεροψάλτης Σταμάτιος Κίσσας.

Η επιτροπή της Σχολής ετοίμασε ζεστά σουβλάκια με την βοήθεια φίλων της σχολής, και άλλα εδέσματα, μαζί με αναψυκτικά και κρασί.

Θερμές ευχαριστίες και συγχαρητήρια στους μαθητές και ιδιαίτερα σε αυτούς που πέρασαν τις εξετάσεις.

Θερμές ευχαριστίες στο διδακτικό προσωπικό της Σχολής που αποτελείται από τους: Αρχ. Χρυσόστομο Μιχαήλδη, Σάββα Παυλίδη, Παναγιώτη Σταυρινίδη, Κώστα Κριτωτάκη, Γεωργία Λαζάρου και Δήμητρα Βρυον.

Συγχαρητήρια και ευχαριστίες στην επιτροπή της Σχολής που δουλεύουν αθόρυβα και ακούραστα σαν τις μέλισσες εδώ και αρκετά χρόνια και συγκεκριμένα στους: Αλέξανδρο Προκοπίου, Παναγιώτη Δημητρίου, Στασίο Πελλαγία, Σκεύη Γεωργίου, Ανδρούλα Μπιμπήρη, Έλενα Journet, Σύλβια Ζαχαρία και Ιωάννα Βικεντίου.

Η Σχολή μας θα ξαναοίξει την Δευτέρα 13η Σεπτεμβρίου 2010. Περιμένουμε και άλλους φίλους της παροικίας που θέλουν να μάθουν και να εντυφώσουν στην πατρώα μας Βυζαντινή Μουσική να έρθουν οι ίδιοι και ενθαρρύνουν τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους σε αυτό το σπουδαίο έργο που επιτελεί η Σχολή μας τα τελευταία 25 χρόνια.

Σας ευχαριστώ όλην και εύχομαι καλό καλοκαίρι

Ο Διευθυντής της Σχολής

Πρωτοπρεσβύτερος Ιωσήφ Παλιούρας

MESSAGE

By His All Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew For World Environment Day (June 5, 2010)

Inasmuch as, at the Ecumenical Patriarchate, we have long been concerned about problems related to the preservation of the natural environment, we have ascertained that the fundamental cause of the abuse and destruction of the world's natural resources is greed and the constant tendency toward unrestrained wealth by citizens in so-called "developed" nations.

The holy Fathers of our Church have taught and lived the words of St. Paul, according to which "If we have food and clothing, we will be content with these" (1 Tim. 6.8), adhering at the same time to the prayer of Solomon: "Grant me neither wealth nor poverty, but simply provide for me what is necessary for sufficiency." (Prov. 30:8) Everything beyond this, as St. Basil the Great instructs, "borders on forbidden ostentation."

Our predecessor on the Throne of Constantinople, St. John Chrysostom, urges: "In all things, we should avoid greed and exceeding our need" (Homily XXXVII on Genesis) for "this ultimately trains us to become crude and inhumane" (Homily LXXXIII on Matthew), "no longer allowing people to be people, but instead transforming them into beasts and demons." (Homily XXXIX on 1 Corinthians).

Therefore, convinced that Orthodox Christianity implies discarding everything superfluous and that Orthodox Christians

are "good stewards of the manifold grace of God" (1 Peter 4.10), we conclude with a simple message from a classic story, from which everyone can reasonably deduce how uneducated, yet faithful and respectful people perceived the natural environment and how it should be retained pure and prosperous:

In the Sayings of the Desert Fathers on the Sinai, it is said about a monk known as the righteous George, that eight hungry Saracens once approached him for food, but he had nothing whatsoever to offer them because he survived solely on raw, wild capers, whose bitterness could kill even a camel. However, upon seeing them dying of extreme hunger, he said to one of them: "Take your bow and cross this mountain; there, you will find a herd of wild goats. Shoot one of them, whichever one you desire, but do not try to shoot another." The Saracen departed and, as the old man advised, shot and slaughtered one of the animals. But when he tried to shoot another, his bow immediately snapped. So he returned with the meat and related the story to his friends."

Your beloved brother in Christ and
Fervent supplicant before God,

BARTHOLOMEW

Archbishop of Constantinople-New Rome
and Ecumenical Patriarch

INAUGURAL MEETING OF THE PAN-ORTHODOX ASSEMBLY FOR THE BRITISH ISLES

The Inaugural Meeting of the Pan-Orthodox Assembly of Bishops with Churches in the British Isles was held on 21st June 2010 at Thyateira House, the centre of the Greek Orthodox Archdiocese of Thyateira and Great Britain. The Assembly operates in accordance with the Decision reached at the 4th Pre-conciliar Pan-Orthodox Conference Meeting at Chambéry (Switzerland) on 13th June 2009.

The following bishops were present:

- His Eminence Archbishop Gregorios of Thyateira & Great Britain (Ecumenical Patriarchate of Constantinople)
- The Most Revd Metropolitan Youhanna of Western & Central Europe (Patriarchate of Antioch)
- His Eminence Archbishop Elisey of Sourozh (Patriarchate of Moscow)
- The Rt Revd Bishop Dositej of Great Britain & Scandinavia (Patriarchate of Serbia)
- The Most Revd Archbishop Iossif of Western & Southern Europe (Patriarchate of Romania)
- The Rt Revd Bishop Zenon of Dmanisi & Great Britain (Patriarchate of Georgia)
- The Most Revd Archbishop Mark of Berlin, Germany & Great Britain (Russian Orthodox Church Outside of Russia)
- The Most Revd Archbishop Anatoly of Kerch (Diocese of Sourozh)
- The Most Revd Metropolitan Kallistos of Diokleia (Archdiocese of Thyateira)
- The Rt Revd Bishop Chrysostomos of Kyanea (Archdiocese of Thyateira)
- The Rt Revd Bishop Athanasios of Tropaeou (Archdiocese of Thyateira)

The Most Revd Metropolitan Simeon of Central and Western Europe (Patriarchate of Bulgaria), and the Rt Revd Ioan of Parnassos (Ecumenical Patriarchate's Ukrainian Orthodox Diocese in Great Britain) were unable to attend.

All those present noted the importance of this Meeting: until now in the British Isles there has been no kind of Inter-Orthodox Episcopal Committee. The bishops discussed the future organisation of their work, and an Executive Committee was set up, with Archbishop Gregorios as President, Metropolitan Youhanna and Archbishop Elisey as Vice-presidents, Bishop Dositej as Treasurer, and Archbishop Iossif as General Secretary. Bishop Zenon, Archbishop Mark

and Metropolitan Kallistos were also appointed Members of the Executive Committee. The Secretariat of the Committee is made up of Archimandrite Vassilios Papavassiliou and Protosphyter Samir Gholam.

Three Committees were set up:

- 1) Theological Committee, Chairman: Metropolitan Kallistos (For the time-being, this will also deal with liturgical, canonical and ecumenical questions, and with the preparation of an agreed list of Saints of the British Isles)
- 2) Pastoral Committee, Chairman: Archbishop Elisey (This will also deal with inter-Orthodox relations and with the organisation of Pan-Orthodox events)
- 3) Educational Committee, Chairman: Archbishop Gregorios (This will be concerned, among other things, with chaplains to universities, catechetical work and publications)

In the case of each committee, each Orthodox diocese will appoint a representative from either the clergy or the laity.

In the course of the discussion, the bishops mentioned in particular the need to keep children and young people within the Church. They spoke of pastoral problems arising in connection with marriage, and canonical issues involving the transfer of clergy from one diocese to another. They noted that there was a need to discuss current issues in bio-ethics and questions connected with the theology of the human person.

It was decided that a further Meeting would be held in December 2010.

The Meeting concluded with a festal meal provided by Archbishop Gregorios at Thyateira House.

On 22nd June, the Orthodox Bishops were received by His Grace Archbishop of Canterbury Dr Rowan Williams at Lambeth Palace and were entertained to dinner.

**ADDRESS OF HIS EMINENCE
ARCHBISHOP GREGORIOS OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN
TO THE ASSEMBLY OF ORTHODOX BISHOPS WITH PASTORAL
RESPONSIBILITY
IN THE BRITISH ISLES
HELD AT THYATEIRA HOUSE ON
21st JUNE 2010**

Dear Brothers in Christ,

Today, I have the great joy and pleasure to welcome you to Thyateira House, the administrative headquarters of the Biblical Eparchy of Thyateira and Great Britain of the Oecumenical Patriarchate of Constantinople (which building is, at the same time, also my residence). Indeed, I have been instructed by His All-Holiness Patriarch Vartholomaeos to greet you in his name and to assure you of his prayers for the success of today's meeting and of his interest in its outcome.

This is the first plenary session of the Assembly of Orthodox Bishops having Pastoral Responsibility in the British Isles, following an atypical meeting held here on 21st January 2010. Invitations to today's meeting have been extended to all those bishops with pastoral responsibilities in the British Isles (that is to say, in the United Kingdom and the Republic of Ireland). As you can see, the vast majority of those invited accepted the invitation; Bishop Ioan of Parnassos of the Oecumenical Patriarchate's Ukrainian diocese for Western Europe replied apologising for his absence; and (perhaps understandably, due to recent problems) nothing has been heard from the bishop of the Bulgarian diocese.

The creation of such Assemblies is the result of the meeting of the Primates of our various Churches (or their representatives) held at the Phanar in Constantinople on 12th October 2008 (hereinafter, MPOC). This was followed by a meeting of representatives of our Churches at the Oecumenical Patriarchate's Centre in Chambésy (Geneva) from 6th to 13th June 2009 that was instructed to draw up the Rules and Regulations governing the conduct of these Meetings.

The idea of creating these Assemblies covering those areas throughout the world where there are no National Churches was (without doubt) one that was truly inspired and one which I (for one) have long believed to have been necessary. I have in mind the sterling work of the Episcopal Meetings in France and the United States, for example.

The Orthodox Church in the British Isles has a long history. However, subsequent to the Great Schism (nominally dated at 1054), contacts with the Orthodox world were limited and it is only occasionally that history records a visit of an Orthodox prelate or personality to these shores. We are on more certain ground when we refer to the Russian Orthodox Chapel attached to the Imperial Embassy during the reign of Queen Elizabeth the First of England in the latter part of the sixteen century and of the Greek Orthodox church established in Soho in the latter part of the seventeen century (with a contribution towards the expenses from the heir to the throne and subsequent monarch, James the Seventh of Scotland and Second of England). When, in 1682, the Greek Orthodox Faithful were obliged to leave the church on account of the hostile attitude of the Anglican authorities, they received hospitality from their Russian Orthodox brethren, and the names of Greek Orthodox clergy are to be found in the surviving records of the Imperial Embassy. Thus, it is true to say that the co-operation between Russian and Greek Orthodox Christians in London goes back a long way.

In the nineteenth century, Greek merchants began to establish themselves in the City of London and they created an Orthodox chapel in the offices of one of their number. Later, they built a church in London Wall and, subsequently, in Bayswater. In the meantime, merchants had built a church in Manchester (which this year celebrated its one hundredth and fiftieth anniversary) and churches were to follow later in Liverpool and Cardiff. In the 1870s, the Oecumenical Patriarchate permitted the creation of missions in places such as Wolverhampton, Cardiff and Bristol under an English-Orthodox clergyman (although his activities were considerably restricted following pressure from the Anglicans). Regretfully, these missions appear not to have survived the priest's death.

During the twentieth century, Orthodoxy experienced an expansion due to the influx of Russians as a result of the events following the Russian Revolution (with their Faithful establishing their own congregations), and of

Greek-speaking Cypriots (particularly following the Second World War and the 1977 Turkish invasion of northern Cyprus, both of which resulted in the creation of a sizeable number of parishes within the Oecumenical Patriarchate's Archdiocese of Thyateira, itself established in 1922). While in some cases the Anglicans encouraged the Orthodox in their missions by permitting them to use their church buildings (some of which were surplus to their own requirements – indeed, it is true to say that many of the church buildings belonging to this Archdiocese have been acquired from the Church of England), this was not without its negative aspects, which resulted in the Orthodox being denied a free hand in deciding on their own policies and being obliged to restrict their mission due to demands by their Anglican 'hosts'. However, I feel that it is right and proper to here mention the visit of the Oecumenical Patriarch Athenagoras to this country in October 1968 and the development of a deep friendship with Archbishop Michael Ramsey which was to play a significant role in the advancement of the dialogue between the Orthodox Church and the Anglican Communion in the context of the Ecumenical Movement and the rapprochement of Christians all over the world.

Today, there are congregations of Orthodox Christians from many parts of the globe worshipping in almost all of the principal cities of the British Isles and in many smaller towns and villages (and, as is well-known, there is a world-famous monastery situated at Tolleshunt Knights in Essex, established by the late Archimandrite Sofrony Sakharoff in 1958). A considerable improvement in relations with the Church of England has also taken place (a tangible example of which is our invitation tomorrow for discussions with the Archbishop of Canterbury at Lambeth Palace) and the Orthodox Church is slowly taking its rightful place in the life of these Islands. Examples of this are the presence of a representative (or representatives) of the Church at events of significant National and religious importance (state anniversaries, commemorations, funerals), invitations issued to representatives of the Church to interconfessional and interfaith activities, the involvement of the various local Churches in contacts with interdenominational groupings (either at a diocesan or a parochial level), and a wider recognition of the presence of the Orthodox Church in the nations of these Islands.

However, it must be stressed that within the British Isles the United Kingdom is made up of four distinct nations with varying degrees of self-government and that there is also the independent Republic of Ireland. Other associated territories – such as the Isle of Man and the Channel Islands – although recognising the authority of the British Crown have their own traditions, laws and varieties of government. In other words, as Orthodox hierarchs we are called upon to confront differing forms of culture, administration and civil life

within a relatively small geographical area, together with a wide spectrum of religious belief.

From the foregoing, it is clear that we need to have a clear foresight of our duties and obligations as hierarchs serving the Faithful in the British Isles and that our co-operating together will result in the strengthening of our own spiritual bonds; of our being able to give a united witness to the Unblemished and Apostolic Truth of the Orthodox Church: the faith 'once delivered unto the saints' [Jude 3] (see MPOC); of being able to achieve a greater ability to share experiences not only in our spiritual life and development but also in creating a common approach to the authorities in these Islands (be they religious or secular). Through sharing our experience – and, in particular, that of the longer-established ecclesiastically-constituted dioceses of Thyateira and Sourzh – the more recently-established Orthodox jurisdictions will be able to save considerable time, valuable money and strenuous effort. The commitments of the archbishop of Thyateira (for example) involve him in many activities – charitable, administrative and other – beyond the bounds of the Archdiocese; and he and his representatives thereby acquire a knowledge of the intricacies of British bureaucracy (to name but one field) which they would be willing to share.

Of prime importance is our need to strengthen the bond of our common worship together. For many years now we have come together on the evening of the Sunday of Orthodoxy to celebrate Vespers together. This service – good as it is in itself – is negligible in respect of the fulness of the Orthodox Church in this country and our witness beyond our own Faith Community. We need to think about making this bond of prayer deeper and of making our spiritual witness more effective and compelling.

Another matter which is of prime importance in our mission is that of the handing on of the Faith to our Young People. These are our future clergy, monastics, lay-leaders and representatives of our Faith to the modern world in which the European Union has a role to play and which affects the lives of millions of people who are nominally Christian but who question our Christian Faith. We need to consider very seriously how far our Churches in the British Isles are orientated towards attracting young people to our congregations and – more importantly – of keeping them there and developing their talents within the activities of the Communities. This leads us on to the need to consider how those who feel called to serve the Church in an active way can be trained in a way which – while traditional and in accord with the teachings of our various Churches – meets the needs of the twenty-first century (see MPOC).

We need to consider the significance of Christian marriage in the Diaspora, where we regularly witness the breakdown of marriage partnerships, the widespread

rejection of the institution of marriage, and marriages which transcend race and religion. In particular, we need to study ways of assisting those members of our Flocks who have contracted marriages with non-Orthodox Christians and even non-Christians and to examine ways in which we can spiritually succour and support such marriages (see MPOC).

Another fruit of our co-operation will surely be that we will be able to avoid repeating those hurts and injuries that have occurred in recent years – either due to misunderstanding or to lack of sensitivity. As responsible hierarchs, each having the confidence of his Mother Church, we will be able to steer the 'ship' of Orthodoxy through the storms and convulsions of modern life using the 'Rudder' that is the common inheritance of our Orthodox Faith and the wisdom its God-inspired Fathers (see MPOC). We also need to have in mind the difficulties facing the Christian world, particularly in the face of fundamentalist fanaticism and extremism.

With this in mind, it is important that we show mutual respect for one another within our own Church (and this could be encouraged by cultivating and promoting an internal unity among ourselves). For example, a problem that we Orthodox in the Diaspora confront on a regular basis is that of the transfer of clergy from one jurisdiction to another – frequently for the slightest of reasons (and I am sure that we can all quote instances of this). I am not suggesting that where a serious pastoral need exists and following the mutual agreement of both Churches concerned that this should not be so; but where we should exercise sensitivity and orthopraxis in accordance with the Canons of our Church is when a problem has arisen due to disobedience, noncompliance with the norms of our ecclesiastical life, and (occasionally) direct insubordination. Extreme caution must be observed with those who present themselves as having been wronged by their ecclesiastical authority, those who 'flit' from one jurisdiction to another at the slightest cause, those who have received the laying on of hands as readers, cantors or subdeacons and who then desert the diocese that has so blessed them for another without informing the diocese they are leaving of their intention or that which is accepting them of their previous allegiance. Thus we are condemned through our own actions by being among those who scandalise those whose faith is less strong and those who are young in the Faith [see Matt. 18 : 6a] (see MPOC). I believe that co-operation and sincere brotherly dialogue could solve such problems.

Needless-to-say, both following the command of our Lord and Saviour and due to the practicalities of our being a Church in the Diaspora, we are a Church entrusted with a mission [see Matt. 28 : 19] (see MPOC). This is an essential element of our united testimony, for (in the words of the Oecumenical Patriarch and his Holy Synod, delivered on the Sunday of Orthodoxy 2010) it is a fact

that "Orthodoxy is called to continue (its) dialogue with the outside world, in order to provide a witness and the life-giving breath of its faith." This 'dialogue' is frequently referred to as the 'Ecumenical Movement'; and, although there exist disagreements within our family of Orthodox Churches as to the extent of our participation in this 'Movement', we are all obliged to consider effective ways and means to promote our faith beyond the confines of the Orthodox world. We are called to engage in a 'dialogue' with others who – even though not possessing the fulness of faith – profess the Name of the Lord Jesus Christ. We are also called to engage in a 'dialogue' with the Abrahamic Faiths of Judaism and Islam as well as those outside these belief systems, and at all times show to those with whom we engage in this 'dialogue' mutual respect, understanding and affection (see MPOC).

Our Primates have also stressed the need for our Churches to support initiatives for the protection and preservation of the natural environment (see MPOC). I know that I do not have to stress the efforts of His All-Holiness the Oecumenical Patriarch Bartholomaeos in this respect. In addition, and as is well-known, there are a number of very effectively-run bodies in this country that promote these ideals; and perhaps we should study ways in which our Churches can co-operate with such bodies. I have in mind (for example) the World Wildlife Fund (with which members of the British Royal Family are closely associated).

I am sure that you will all agree that another matter which needs to be discussed is that of the education of our Faithful. We might well consider the possibility of establishing Orthodox Schools that will become part of the public education system, as well as the creation of an inter-Orthodox seminary. We also need to give serious thought to setting up a special body that will deal with educating those who – drawn from the various dioceses and Communities – will teach religious education and, at the same time, be responsible for assisting our people in their on-going education in matters of Faith.

According to the Agenda of today's meeting, we are due to discuss a number of matters – some of which I have touched on above. Rightly, we need to place our organisation on a firm footing; and so various administrative decisions have to be made. At a meeting such as this – the first in what I hope will be many and which will draw us closer together as beloved brothers-in-Christ – has (of necessity) to deal with bureaucracy. I apologise for this necessity, and ask your patience and understanding.

I pray that Almighty God will richly bless our deliberations; and that we will today lay the foundations for a firm united Orthodox witness in these Islands that will be to the Glory of the Triune God – Father, Son and Holy Spirit – to Whom be honour, praise, thanksgiving and worship, now and to the ages of ages. Amen.

**ADDRESS OF HIS EMINENCE
ARCHBISHOP GREGORIOS OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN
ON THE OCCASION OF A MEETING OF
THOSE PARTICIPATING IN THE ASSEMBLY OF ORTHODOX
BISHOPS WITH PASTORAL RESPONSIBILITY IN THE BRITISH ISLES
WITH REPRESENTATIVES OF THE CHURCH OF ENGLAND,
HELD AT LAMBETH PALACE
22nd JUNE 2010**

Dear Brother in Christ,

We are here today, in the hospitable environment of Lambeth Palace, the headquarters of the Church of England and historic residence of the archbishop of Canterbury, Primate of All England and first-among-equals of the bishops of the Anglican Communion, following the kind invitation that you have extended to us.

Before I say a few words about our meeting yesterday at Thyateira House, I should like to express my thanks to you, my dear Brother-in-Christ, for your invitation to be with you today, thereby showing your appreciation of the Orthodox People living in this country and in order to thank them for their contribution to the life of the Islands where we have the privilege of living and working and of continuing our spiritual and Community life without hindrance.

We are here today to share with you the results of the first plenary meeting of the Assembly of Orthodox Bishops with pastoral responsibility in the British Isles that was held yesterday at Thyateira House, and to discuss matters of common interest. At this meeting, we set in motion the process of creating a viable representative body of those Orthodox jurisdictions to be found in the British Isles, basing ourselves on the decisions of the Primates of our respective Churches taken at the meeting held in the Phanar on 12th October 2008; and we are grateful for the prayerful support and assurances that we have received from our respective Mother Churches and from others.

We began by giving thanks to Almighty God for the gift of Christian Orthodoxy that He in His Wisdom has permitted to establish itself in areas that for many centuries have not traditionally been associated with the Orthodox Faith. We then considered how our relations might be deepened through greater prayer and worship together; we reviewed the current position of our various parishes and congregations; and we

discussed how we might organise ourselves more effectively so as to make our Message known – particularly among our Young People – in the twenty-first century, while at the same time preserving the pristine traditions of the Early Church, the Councils of the first Christian centuries and the teachings of the Apostolic Fathers and their successors. We also considered how we might more sensitively deal with problems that may arise between ourselves (both pastoral and bureaucratic). To achieve these aims, we have decided to create an administrative body which will act in the name of all the canonically-recognised Orthodox Churches in the British Isles, sharing our experiences of life in this country in a spirit of brotherhood and Orthodox sensitivity, thereby avoiding the misunderstandings that can sometimes develop when, isolated one from another, we confront problems in our pastoral and administrative work.

In addition, following the decision of our Primates, we began to consider a positive united approach to those Churches and other confessional bodies existing in this country. In this respect, we are grateful for this opportunity to meet with you so as to let you know of our decisions, of our apprehensions and of our plans for the future. Your invitation to us to be here today is, I believe, to be seen in a very positive light as showing a desire by the Anglican authorities not only to maintain good relations with the existing Orthodox Church bodies in these Islands but to maintain them, at the same time realising a more mature relationship based on mutual respect and regard.

As is well-known, the Orthodox Church and the Anglican Communion are committed to developing a greater and deeper understanding of one-another's thought and discipline through the Theological Dialogue that is on-going. While many Orthodox Christians have deep reservations as to whether this particular dialogue will bear any lasting fruit, it is not for us to reject 'dialogue' for this reason alone. Needless-to-say, in

accordance with the decision of our Primates, we wholeheartedly support this Dialogue, following the example of the Oecumenical Patriarchate which initiated it. We are confident that our growing friendship will continue and bear fruit for the benefit of our Churches and the Glory of the All-Merciful God.

We recognise that over the centuries there have been numerous contacts between the Church of England and one or other of the national Orthodox Churches. Of outstanding importance was the correspondence and contacts with the Non-Juring bishops of the Church of England in the 17th century; and it is probably appropriate to mention the contribution of Athelstan Riley during the nineteenth century in making Greek-speaking Orthodoxy and its monasticism known (although this is not to denigrate the contribution of other writers and travellers of the time in the Orthodox world). We know of and appreciate the interest shown in Patristic texts at this time by Anglicans and others, as well as in the Liturgical and prayer-life of the Church (with this having a certain influence on Anglican hymnology). The twentieth century saw visits by Orthodox patriarchs and others to these shores. And I am sure that some among us can remember the visits of Patriarchs Athenagoras of Constantinople and Alexei the First of Moscow to Your Grace's predecessor, Michael Ramsey, in the 1960s. Subsequent visits have included those to his successors - Archbishops Donald Coggan, Robert Runcie and George Carey, as well as to your beloved Grace - by the late Patriarchs Demetrios of Constantinople, Parthenios of Alexandria, Alexei the Second of Moscow, and Justin of Rumania, as well as of Patriarch Vartholomaeos of Constantinople, Patriarch Ignatios of Antioch and Catholicos-Patriarch Ilya of Georgia.

As Orthodox hierarchs from different backgrounds and traditions, we bear pastoral responsibility for Faithful having themselves a variety of backgrounds: with some coming to these Islands as refugees, others in search of work, some to enlist in the British Armed Forces, yet others as students and intellectuals - but all having one thing in common: the determination to succeed and become loyal citizens of this country. More recently, we have seen our numbers grow as a result of the fall of Communism and the extension of the European Union to include countries where the Orthodox Church is the majority faith.

However, we express our uneasiness at some of the phenomena that we see around us today: in particular, the tendency of contemporary society to Consumerism and the rise of both Secularism and Fundamentalism. At the same time, we are aware of

the problems facing the Anglican Communion and we share your anxiety and pray that the Anglican Communion under your wise and inspired leadership will overcome and resolve these difficulties. The Orthodox Church - irrespective of nationalities - desires to see a strong and united Anglican Communion, able to be a genuine friend but also to proclaim clearly the Gospel of our Lord Jesus Christ.

As I have said, we welcome our positive and constructive contacts with all those who call upon the Lord Jesus Christ. We are therefore grateful to you for having issued this invitation to meet and discuss with you. On behalf of my brother bishops present here today, I thank you; and I hope that it will not be too long before we are able to return your hospitality with a similarly warm encounter and brotherly reception.

Another topic with which we dealt, and this in accordance with the wishes of our Primates, was that of the environment. We are all aware of innovative lead given by His All-Holiness Patriarch Vartholomaeos (whose efforts in this field are well-known to us all), as well as the sensitivity shown by ecological bodies in many parts of the world to the preservation of the Natural World, its flora and fauna, and a viable symbiosis between Man and Nature - a movement which is particularly strong in these Islands.

On a personal note, since I am the longest-serving Orthodox clergyman in this country, I should like to take this opportunity to express my gratitude to the Anglican authorities for having offered us so many church buildings for the spiritual needs of those entrusted to our pastoral care. These people arrived on the shores of these Islands bring with them little other than their youth, their good health and their Faith in the Triune God. They were resolved to safeguard their Faith and their Traditions, while at the same time upholding their belief in the uniqueness of the family in accordance with the letter and in the spirit of their Mother Church. It goes without saying that I should also like to express my gratitude and appreciation of the efforts of the civil and local authorities of this country in making our Orthodox Faithful welcome and supporting them in their needs.

May Almighty God, through the prayers of His saints who shone forth in these Islands and whose memory we observed only a few days ago, grant that our humanly weak and feeble efforts as Orthodox hierarchs, in the British Isles but ones that we are confident are strengthened by the Lord, may be crowned with success and that we give witness to our Faith in a way that is pleasing to the All-Holy Trinity - Father, Son and Holy Spirit. Amen.

CHRIST IN THE OLD TESTAMENT

By Archimandrite Vassilios Papavassiliou

In the beginning was the Word, and the Word was with God, and the Word was God".
[John 1:1]

It is no coincidence that St John begins his gospel in the same way as begins the first book of the Old Testament: "In the beginning..." (Gen. 1:1). Orthodox Christianity rests on the belief in "one Lord Jesus Christ, the Only-begotten Son of God, begotten of the Father *before all ages*". Christ was there from the beginning. Yet while many Christians are happy to proclaim this doctrine in Sunday worship or in their daily prayers without any serious consideration for its implications, just as many are surprised by the suggestion that the Word (the Pre-incarnate Christ) was not only there (somewhere in the background) from the beginning, but that He actually appeared and spoke to the prophets – that He in fact was from the beginning the one Who reveals and declares the Father. And yet this doctrine is absolutely imperative for a correct understanding of the Old Testament.

The Christian Orthodox exegesis of the Old Testament is founded upon three vital affirmations:

- 1) *"All scripture is inspired by God and is useful for teaching"* (2 Tim. 3:16)
- 2) *The Old Testament speaks of Christ.*
- 3) *All manifestations of God in the Old Testament are of the Word.*

I would like to examine just two of these manifestations – the appearance of the three men to Abraham at the plain of Mamre (Genesis 18) and the appearance of God to Moses in the burning bush on Sinai (Exodus 3 and 33).

THE HOSPITALITY OF ABRAHAM

«Your father Abraham rejoiced to see my day, and he saw it and was glad". Then the Jews said to Him, «You are not yet fifty years old, and have you seen Abraham?» Jesus said to them, «Most assuredly, I say to you, before Abraham was, I am».

[John 8:56-58]

Genesis 18 describes the appearance of three men to Abraham by the plain of Mamre. These three men have for some time been regarded by Orthodox Christians as a type of the Trinity, an idea that has been popularised by the famous icon of the Trinity by Rublev, which is adapted from the original icon of the appearance of the three men to Abraham, known as 'The Hospitality of Abraham'. But a closer look at the text suggests that the three men are not merely a type of the Trinity:

"And the Lord appeared unto him in the plains of Mamre: and he sat in the tent door in the heat of the day; And he lifted up his eyes and looked, and, lo, three men stood by him: and when he saw them, he ran to meet them from the tent door, and bowed himself toward the ground, And said, My Lord, if now I have found favour in thy sight, pass not away, I pray thee, from thy servant..."

And the men turned their faces from thence, and went toward Sodom: but Abraham stood yet before the Lord...

And the Lord went his way, as soon as he had left communing with Abraham: and Abraham returned unto his place".

What is interesting here is that Abraham addresses only one of the men as Lord. Clearly, 'Lord' here is not a mere address of respect, like 'sir', or otherwise he would have said 'lords', but it is a recognition that one of them is greater than the others. And as we see in verse 22, two of the men depart and we are told that 'Abraham stood yet before *the Lord*'. Furthermore, I have employed for this passage a translation in old English grammar in order to convey the use of the second person singular (thou/thee/thy), which means that Abraham is addressing only one of the men.

What we have here is not a mere representation of the Trinity, but a manifestation of the Word of God, accompanied by what are probably two angels. This is certainly in keeping with the Orthodox exegesis that all manifestations of the deity in the Old Testament are of the Son and not of the Trinity in its fullness.

This view is expressed by St Justin Martyr in the second century:

"Moses, therefore, that blessed and faithful servant of God, declares that the one who was seen by Abraham at the oak of Mamre was God, accompanied by two angels, who were sent, for the condemnation of Sodom, by another, namely by the One who always remains above the heavens, who has never been seen by any human being, and who of himself holds converse with none, whom we term the Creator of all things, and the Father".

[Dial. 56]

The same view is held by Severian of Gabbala in the fifth century:

"Christ appeared to you, O excellent one, escorted by two angels, and by your hospitality you became a companion of God and of angels... Christ appeared to you in the appearance of a man, revealing to you the mysteries of his divine and saving sojourn on earth... Therefore you recognised God's mediator, the Son who was to be known between two living beings or animals".

[PG 56:546]

Origen also, although it has been suggested that the exegesis of the three men as a type of the Trinity began with him, saw in the narrative a manifestation of the Word accompanied by two angels:

"Notice first that with the two angels the Lord was present to Abraham, but it was only the two Angels who came to Lot".

[PG 12:184]

The Church historian, Eusebius, also describes the scene as a manifestation of 'our Lord and Saviour' accompanied by angels. He specifically says the figure in the middle was the most important and excelled in dignity.

The same is implied by St Romanos the Melodist in his Kontakion on the Holy Theophany:

"When God appeared to Abraham as he sat by the oak of Mambre, He

was seen as a man but he did not know Him as he was, for he could not have borne it: but now for us it is not so, but in His own Person: for the Word has become flesh".

"God appeared once to Abraham, but he in no way saw God: but we see Him, because He wills it, and we grasp the One Who appeared and enlightened all things".

[MT 6.4]

Procopius of Gaza in the sixth century tells us that the interpretation of the three men at Mamre had become three-fold in his day:

"Some people say they are three angels, others that one of them is God accompanied by two angels and others that there is a type of the Holy Trinity"

[PG 12:184]

It would appear that the first to see a type of the Trinity in the narrative is St Cyril of Alexandria, who regarded the use of the singular as a reference to the oneness of the Trinity. But it seems that the earliest patristic commentaries see in the three men the Word of God accompanied by two angels.

CHRIST AND MOSES

"If you believed Moses, you would believe me; for he wrote of me" [John 5:46].

The most famous manifestation of the deity in the Old Testament is the appearance of God to Moses in the burning bush (Exodus 3:1-5):

"Now Moses was tending the flock of Jethro his father-in-law, the priest of Midian, and he led the flock to the far side of the desert and came to Horeb, the mountain of God. There the angel of the Lord appeared to him in flames of fire from within a bush. Moses saw that though the bush was on fire it did not burn up. So Moses thought, 'I will go over and see this strange sight—why the bush does not burn up.' When the Lord saw that he had gone over to look, God called to him from within the bush, 'Moses! Moses!' And Moses said, 'Here I am.' 'Do not come any closer,' God said. 'Take off your sandals, for the place where you are standing is holy ground.' Then he said, 'I am the God of your fathers, the God of Abraham, the God of Isaac and the God of Jacob.' At this, Moses hid his face, because he was afraid to look at God".

Before we go any further, something must be said about 'the angel of the Lord' that appeared to Moses 'in flames of fire from within the bush'.

The Angel of Great Counsel

Patristic teaching holds that 'the Angel of the Lord' is one of the many names of God the Word in the Old Testament. It is, in fact, one of the earliest Christological titles. More often than not, 'the Angel of the Lord' refers not to one of the bodiless powers of heaven, but to the pre-incarnate Christ. Angel means messenger, and in the Old Testament an "angel" was not necessarily one of the heavenly court – it could also be a human being. The Word is God's messenger *par excellence*. Thus St Justin Martyr repeatedly refers to Christ as an Angel. The primary source for Justin and other Church Fathers was probably the Septuagint translation of Isaiah 9:6:

"For a child is born to us, and a son is given to us, whose government is upon his shoulder: and his name is called the Angel of Great Counsel: for I will bring peace upon the princes, and health to him".

And yet Justin, despite his copious use of the term 'Angel of the Lord' or 'Angel of Great Counsel', never attempts to clarify that the Angel is the Word of God, for that Christ was called Angel was obvious to anyone who was familiar with the Septuagint Isaiah 9:6. Since it was widely acknowledged that Isaiah 9:6 refers to the Messiah, the title "Angel of Great Counsel" refers also to Christ, and thus it also follows that Christ is

the Angel of the Lord who appears to the Prophets of the Old Testament (e.g. Genesis 15–22; Genesis 28–35; Exodus 3, Joshua 5–6).

Justin argued from the appearances of the Angel in the Old Testament that this Angel is God Himself. This is explained by Günther Juncker in his treatment of the subject:

'It does not take Justin long to point out from the Old Testament appearances of the Angel of the Lord that this Angel is fully God. Invariably when this particular Angel is seen, those who have seen him declare that they have seen God and are amazed that they have lived. In numerous places this Angel speaks in the first person as Lord and God, receives worship and sacrifices, and makes the very ground on which he stands holy; yet in other places he speaks of God in the third person and is functionally subordinate since, as Angel, he is sent by God to deliver a message from God. When these passages were combined with others (e.g. Gen 1:26; 24 19:24; Ps 45:6–7; and 110:1) which on the surface seem to speak of a plurality of persons in the Godhead, Justin's argument became irrefutable. Thus in a key passage which mentions the title Angel four times in relation to the Old Testament theophanies, Justin can hardly be held guilty of an overstatement when he says of Christ that "He is called God, He is God, and shall always be God" (Dial. 58)'

["Christ As Angel: The Reclamation Of A Primitive Title," Trinity Journal 15:2 (Fall 1994): 221–250.]

In his Dialogue with Trypho, Justin writes:

'He who is called God and appeared to the patriarchs is called both Angel and Lord, in order that from this you may understand Him to be minister to the Father of all things... He... appeared as a man to Abraham, and... wrestled in human form with Jacob'

[LVIII]

Novatian also argued that the Angel of Great Counsel was more than just an angel:

"...the name God has never been granted to angels... He is entitled 'The Angel of Great Counsel'"

[On the Trinity, XVIII].

And St Paul in his Epistle to the Hebrews writes:

'For to which of the angels did God ever say, 'You are my Son; today I have begotten you'? Or again, 'I will be his Father, and he will be my Son'?"

[Heb. 1:5. See also Psalm 2:7].

Thus 'the Angel of the Lord' who speaks and appears to Abraham, Isaac, Jacob, and all the Prophets throughout the Old Testament is the Only-begotten Son and Word of God. And so the 'Angel of the Lord' who appears to Moses on Sinai is God Himself: "I am the God of your fathers, the God of Abraham, the God of Isaac and the God of Jacob". And the Lord spoke to Moses face to face, as a man speaks to his friend". (Exodus 33:11). "Since then, no prophet has risen in Israel like Moses, whom the Lord knew face to face" (Deut. 34:10). And yet Christ Himself said, "No one has seen the Father except the one who is from God; only he has seen the Father". (John 6:46) "No one has seen God at any time; the only begotten Son who is in the bosom of the Father, He has made Him known" (John 1:18). Do the words of Christ contradict what is written in Exodus and Deuteronomy? By no means, for while Moses did indeed see God, he did not see the Father; he saw the Son. This is alluded to in the New Testament when Christ says: "Before Abraham was, I AM" (John 8:58). Some commentators see here an allusion to the words of God in Exodus when Moses asks for God's name, and the Lord replies (in the Septuagint), "I am the one who is"; (in the Hebrew) "I am that I am". "You shall say... 'I AM has sent me to you'."

St Justin Martyr clearly saw in the Angel of the Lord in the Burning Bush a manifestation of the Son of God:

"Neither Abraham, nor Isaac, nor Jacob, nor any other man, ever saw

the Father and Ineffable Lord of all things...; but the One who according to his will is both God his Son and his Angel ministering to his will, whom he determined should be born as man of a Virgin, and who once even became fire when he conversed with Moses from the bush".

[Dial. 127].

Sinai, Horeb and Tabor

That the Word of God was made manifest to Moses is made clearer when one considers the revelation of divine glory on another mount, this time in the New Testament. In St Matthew's Gospel (17:1-9), we read of the Transfiguration of Jesus Christ on Mount Tabor (see also Mark 9:2-8, Luke 9:28-36):

'After six days Jesus took with him Peter, James and John the brother of James, and led them up a high mountain by themselves. There he was transfigured before them. His face shone like the sun, and his clothes became as white as the light. Just then there appeared before them Moses and Elijah, talking with Jesus. Peter said to Jesus, «Lord, it is good for us to be here. If you wish, I will put up three shelters—one for you, one for Moses and one for Elijah.» While he was still speaking, a bright cloud enveloped them, and a voice from the cloud said, «This is my Son, whom I love; with him I am well pleased. Listen to him!» When the disciples heard this, they fell facedown to the ground, terrified. But Jesus came and touched them. «Get up,» he said. «Don't be afraid.» When they looked up, they saw no one except Jesus.'

Why do Moses and Elijah appear before Christ on Mount Tabor?: to illustrate that Christ is the God Who appeared to Moses on Mount Sinai and to Elijah on Mount Horeb. Let us take a closer look at these two Old Testament theophanies:

On Mount Sinai:

'...Moses said, «Now show me your glory.» And the Lord said, «I will cause all my goodness to pass in front of you, and I will proclaim my name, the Lord, in your presence. I will have mercy on whom I will have mercy, and I will have compassion on whom I will have compassion. But,» he said, «you cannot see my face, for no one may see me and live.» Then the Lord said, «There is a place near me where you may stand on a rock. When my glory passes by, I will put you in a cleft in the rock and cover you with my hand until I have passed by. Then I will remove my hand and you will see my back; but my face must not be seen.»'

[Exodus 33:18-23]

On Mount Horeb:

Elijah "...came to a cave, and lodged there; and, behold, the word of the Lord came to him, and he said to him, "What are you doing here, Elijah?" And he said, "I have been very jealous for the Lord God of hosts: for the children of Israel have forsaken your covenant, thrown down your altars, and slain your prophets with the sword; and I, only I, am left; and they seek my life, to take it away. And he said, Go, and stand upon the mount before the Lord. And, behold, the Lord passed by, and a great and strong wind rent the mountains, and broke in pieces the rocks before the Lord; but the Lord was not in the wind: and after the wind an earthquake; but the Lord was not in the earthquake: And after the earthquake a fire; but the Lord was not in the fire: and after the fire a still small voice. And it was so, when Elijah heard it, that he wrapped his face in his mantle, and went out, and stood in mouth of the cave. And he heard a voice saying to him: What are you doing here, Elijah?"'

[1 Kings 19: 8-13]

In the Orthodox Church these two texts are read at Vespers on the Feast of the Transfiguration, and thus the Church provides an interpretation of the Transfiguration by its comparison with these two Old Testament theophanies. In Exodus 24, God's glory descends on the Mount and Moses enters the cloud. In Matthew 17, a bright cloud envelops the apostles. In Exodus 24, God passes before Moses' face and Moses falls to the ground and worships Him. In 1 Kings 19, Elijah reacts to God's presence in a similar

manner: 'he wrapped his face in his mantle and stood by the cave', while in Matthew 17 the apostles also respond to God's glory in a similar fashion.

These three manifestations of divine glory on a mount are all manifestations of the Word of God. In the Transfiguration, the Word Who appeared to Moses on Sinai and to Elijah on Horeb is now become flesh, and on Tabor He reveals to the apostles His divine glory.

THE FULFILMENT OF THE LAW AND THE PROPHETS

"And the Word became flesh and lived among us"

[John 1:14]

In St Luke's Gospel (4:16-21), we read that Christ began His preaching by entering the synagogue in Nazareth where He grew up. There He stood up to read, and the scroll of the Prophet Isaiah was given to Him. He unrolled it and read this passage:

"The Spirit of the Lord is upon me, because he has anointed me to preach good tidings to the poor. He has sent me to heal the broken-hearted, to preach deliverance to the captives, and recovery of sight for the blind, to set at liberty them that are bruised, to proclaim the acceptable year of the Lord".

He then put away the scroll and said, *"Today, in your hearing, the scripture is fulfilled"*.

Thus Christ began His ministry by proclaiming that all that was foretold in the Scriptures was fulfilled in Him. Throughout His earthly work, throughout the New Testament writings, we are constantly reminded that the Old Testament finds its fulfilment in Jesus Christ. But this is so not only inasmuch as Christ fulfils the prophecies contained in its books, but also because Christ Himself is the fulfilment of all 'theophanies', of every divine intervention and manifestation of God. The same God Who appeared to Abraham at Mamre, Who appeared to Moses on Sinai and to Elijah on Horeb, Who appeared to and spoke to the prophets and patriarchs, is the Son and Word of God, Who became man and lived among us, Who entered into the fullness of human life and the fullness of human death, that we may enter into the fullness of His Resurrection, the fullness of true, divine and eternal life.

The Church Fathers teach us that everything in the Old Testament is about Christ. What should be clear then, after this very brief treatment of the subject of Christ in the Old Testament, is that I have barely begun to scratch the surface. From Genesis to Malachi, the Old Testament is filled with manifestations of the Word, with prefigures and types of Christ, the Virgin Birth, the Cross, Baptism and the Eucharist, not to mention the countless prophecies about Jesus. For the Church Fathers, it was self-evident that the Old Testament was all about Christ, and He is truly in every sense the "fulfilment of the Law and the Prophets". For Christianity, the Old Testament is, as St Paul teaches us, a tutor which leads us to Christ (Gal. 3:24). Its true significance and inspiration can be found only when we read and examine it in a Christological light. We need to regain this patristic understanding of the Old Testament, to read its books with the eyes of the hymn-writers and Fathers of the Church, seeing Christ in everything. As Fr Ephrem Lash has put it:

'The hymn-writers did not have to search for types and images; 'wood', or 'tree', immediately suggested the Cross; vessels or buildings containing something precious, the womb of the Mother of God. For the Fathers and hymn-writers, all the words of scripture spoke of Christ, the Word incarnate, and they have bequeathed to the Church an extraordinary wealth of theology and spirituality, which is a constant reminder that Christianity is not a religion of a book, but of a living Word'.

[Biblical Interpretation in Worship.

The Cambridge Companion to Orthodox Christian Theology.

Cambridge University Press, 2008. p. 47.]

ΕΠΑΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Μάιος 2010

1. Επισκέφθηκε την Ελληνική Ορθόδοξη Κοινότητα των Αγίων Αθανασίου και Κλήμεντος, Cambridge, όπου εγκαθίδρυσε την νέα Εκκλησιαστική Επιτροπή και, στη συνέχεια, το Ελληνικό Σχολείο της Κοινότητας και τον νοσηλεύσιμο στο Νοσοκομείο της πόλης Ανδρέα Χατζηιωάννου. Ακολούθως παρέκάθισε σε γεύμα στην οικία του ζεύγους Σίμου και Μικαέλας Σ. Ανδρέου.
2. Τέλεσε την βάπτισμα της Σοφίας, θυγατρός του ζεύγους Ανδρέα και Αγγελικής Φουλή, στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου του Μεγαλομάρτυρος, Kingston-upon-Thames, και στη συνέχεια παρέκάθισε σε γεύμα που παρέθεσαν οι γονείς της νεοφώτιστης σε εστιατόριο της πόλης.
3. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Αγάθη Καλησπέρα, ο Άθως Μάμας, και ο Π. Ιασεμίδη.
4. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Canon Jonathan Gough (με τον οποίο παρέκάθισε σε γεύμα), ο Ηλίας Παπανικόλας, και η Ελισάβετ Μικροπούλου και Κωνσταντίνος Πραπόλιν.
5. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Μητροπολίτης Δυτικής και Νοτίου Ευρώπης, της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρουμανίας, Ιωσήφ, συνοδευόμενος από τον π. Silviu Petre Pafulete, ο Ηλίας Παπανικόλας, και ο Γεράσιμος Γαλασταός.
6. Τέλεσε την Νεκρώσιμο Ακολουθία για τον Κωνσταντίνο Κίττου στον Ιερό Ναό του Αγίου Λαζάρου και Αποστόλου Ανδρέα, Forest Gate. Αργότερα τον επισκέφθηκε ο π. Χριστόδουλος Χριστοδούλου συνοδευόμενος από την Πρεσβύτερη του, Θέκλα, και στη συνέχεια προήδρευσε Συνεδρίαση του Συνδέσμου Ελληνορθόδοξων Κοινοτήτων Μεγάλης Βρετανίας.
7. Τέλεσε την Νεκρώσιμο Ακολουθία για τον Νεοκλή Χατζησμεού στον Ιερό Ναό των Αγίων Δώδεκα Αποστόλων, Hatfield. Αργότερα τον επισκέφθηκε η Καλλιόπη Βυτοϊάκη.
8. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, Hackney Ανατολικού Λονδίνου, απένειμε δε και το οφφίκιο του Πρωτοπρεσβυτέρου στον Οικονόμο π. Σωτήριο Χαλαλάμους. Στη συνέχεια παρέκάθισε σε γεύμα που παρέθεσε η τοπική Κοινότητα. Αργότερα ευλόγησε τους γάμους του Αλέξανδρου Σοφοκλέους και της Ναταλίας Αναστάση στον καθεδρικό Ναό Αποστόλου Ανδρέα, Kentish Town Λονδίνου. Στη συνέχεια μετέβη στην πόλη Manchester, όπου και παρέκάθισε σε Δείπνο που παρέθεσε ο εκεί Κοινότητα.
9. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, Manchester, η δε Κοινότητα εόρτασε τα 150 χρόνια από της ιδρύσεώς της το 1860. Με την ευκαιρία δε αυτή ο Αρχιεπίσκοπος επέδωσε τιμητικές διακρίσεις σε άνδρες και γυναίκες της πόλης για την προσφορά τους στα δρώμενα της Κοινότητας, και ακολούθως παρέκάθισε σε εορταστικό γεύμα.
10. Τον επισκέφθηκαν οι Μαρία Παπαλουκά και η Μαρία Στρώθου, μέλη της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής Αγγλίας.
11. Τον επισκέφθηκε ο νέος Πρέσβυς της Ελλάδος στο Λονδίνο, Αριστείδης Σάντης, συνοδευόμενος από την σύζυγό του, Αικατερίνη. Στη συνέχεια τον επισκέφθηκε ο Πρόεδρος της Κοινότητας Αγίας Τριάδος, Brighton, Στέλιος Παπαδόπουλος συνοδευόμενος και από άλλα Μέλη του Συμβουλίου του, με τους οποίους παρέκάθισε σε γεύμα. Το βράδυ προήδρευσε συνεδρία της Επιτροπής του Ε.Φ.Ε.Π.Ε.
12. Τέλεσε επιμνημόσυνη δέηση για τον Ανδρέα και την Ζωή Μεταξά στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής. Το βράδυ προήδρευσε της Διοικούσας Επιτροπής του Ελληνικού Ορθόδοξου Ομολογιακού Σχολείου «Άγιος Κυπριανός», Thornton Heath Λονδίνου.
13. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Αντώνης Γερολέμου (με τον οποίο παρέκάθισε σε γεύμα) και ο Κώστας Καβάδας. Το βράδυ προήδρευσε της Εκκλησιαστικής Επιτροπής του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή, Harringey Βορείου Λονδίνου.
14. Τον επισκέφθηκε ο Aleksander Nekrassov. Στη συνέχεια επισκέφθηκε τον Ιερομόναχο Αθανάσιο Ledwich στο ερημητήριο του της Παναγίας, Lawford (Manningtree), Essex, στον οποίο και απένειμε το οφφίκιο του Αρχιμανδρίτη. Συνάντησε δε επίσης και τον Διάκονο Justin Garnett με την διακονιά του.
15. Παρακολούθησε ομιλία για το Κυπριακό Πρόβλημα του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, Δημήτρη Χριστόφια, που οργάνωσε η Εθνική Κυπριακή Ομοσπονδία Ηνωμένων Βασιλείων.
16. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος, Brighton, παρέκάθισε δε στη συνέχεια σε γεύμα στο εστιατόριο του Ανδρέα Σπαρασί, στο Worthing.
17. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά η Σοφία Ματσούκη, και η Μαρία Μητεράκη συνοδευόμενη από τους γονείς της Άγγελο και Ελισάβετ Δουριδα. Στο μεταξύ προήδρευσε συνεδρία των Βοηθών του Επισκόπων (με τους οποίους παρέκάθισε σε γεύμα), και το βράδυ παρακολούθησε διάλεξη της Prof. Katherine E. Fleming, στο King's College του Λονδίνου που οργάνωσε η Anglo-Hellenic League σε συνεργασία με το Centre for Hellenic Studies του Κολλεγίου, με θέμα «Neither Jew nor Greek; Greek Jews after the War».
18. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Ιάκωβος Τσούνης, ο Ανδρέας και η Χρυστάλλα Αυγουστή, και ο Αρχιμ. Παντελεΐμων Τσορμπατζόγλου. Στη συνέχεια παρέστη σε δεξίωση στην κατοικία του Έλληνα Πρέσβυ Αριστείδη Σάντη με την ευκαιρία της επίδοσης των Διαπιστευτηρίων του στη Βασίλισσα Ελισάβετ. Αργότερα μετέβη στην Κοινότητα Παρμεγίστων Ταξιαρχών, Margate, όπου τέλεσε Εσπερινό και στη συνέχεια τίμησε τον Κυριακό Κουρέα και την Ευρυδική Κουρέλια για τις πολυετείς υπηρεσίες τους στην Κοινότητα, παρέκάθισε δε και Δείπνο.
19. Τον επισκέφθηκε ο Λούης Λαϊζου, με τον οποίο παρέκάθισε σε γεύμα. Το απόγευμα παρέστη σε Αγγλικανικό Εσπερινό στο Παρεκκλήσιο του Παλατίου του Lambeth και στη συνέχεια στην ετήσια Οικουμενική Δεξίωση που οργάνωσε η Nikkaean Club. Το βράδυ παρέκάθισε σε Δείπνο που παρέθεσε ο Ιάκωβος Τσούνης σε κεντρικό ξενοδοχείο του Λονδίνου.
20. Παρέκάθισε σε γεύμα με τον Πρέσβυ της λατίας στο Λονδίνο, Edwards-George Sliprais. Αργότερα επισκέφθηκε στο Νοσοκομείο St Mary's, Paddington, την νοσηλεύομενη εκεί Ελένη Βριάνου.
21. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Croydon, όπου και παρέκάθισε σε γεύμα.
22. Τον επισκέφθηκε το ζεύγος Σωτήρη και Χριστίνας Λιασί. Το βράδυ παρέστη στην ετήσια εορταστική εκδήλωση που οργάνωσε η Hellenic Bankers Association σε κεντρικό ξενοδοχείο του Λονδίνου.
23. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος και Αποστόλου Λουκά, Birmingham, όπου και παρέκάθισε σε γεύμα. Αργότερα ευλόγησε τους γάμους του Κωνσταντίνου Παπακώστα και της Ζαχαρούλας Πουζιουρή στον ίδιο Ναό.
24. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά εκπρόσωποι της Κοινότητας Southend-on-Sea, και ο Διάκονος Marcus Mitchell. Το βράδυ προήδρευσε της Προπαρασκευαστικής Επιτροπής για το επικείμενο Κληρικολαϊκό Συνέδριο.
25. Ανεχώρησε μέσω Ολλανδίας για την Κορέα συνοδευόμενος από τον Διάκονο Marcus Mitchell.
26. Στο αεροδρόμιο Incheon τον υποδέχθηκε ο Πρωτοπρεσβύτερος Daniel Na συνοδευόμενος από μέλη της οικογενείας του, το δε βράδυ παρέκάθισε σε Δείπνο που παρέθεσε ο Μητροπολίτης Κορέας Αμβρόσιος.
27. Συνοδευόμενος από τον π. Daniel, επισκέφθηκε το Παλαιό Βασιλικό Ανάκτορο στο Changgyeong και το Πάρκο του, παρέκάθισε δε σε παραδοσιακό εστιατόριο στην Σεούλ. Το απόγευμα επισκέφθηκε Βουδιστικό Τέμενος, όπου του προσέφεραν τείνο, το δε βράδυ παρέκάθισε, μαζί με τους ομιλητές του Συνεδρίου, σε δείπνο που παρέθεσε ο Μητροπολίτης Αμβρόσιος.
28. Επισκέφθηκε «παραδοσιακό κορεατικό χωριό στο Yongin, όπου παρακολούθησε εκδηλώσεις γύρω από την ιστορία και τις παραδόσεις του τόπου, παρέκάθισε δε και σε παραδοσιακό κορεατικό εστιατόριο για γεύμα. Το βράδυ ο Μητροπολίτης Αμβρόσιος παρέθεσε δείπνο, στο οποίο παρέκάθισαν, εκτός από τον Αρχιεπίσκοπο Θυατείρων, ο Μητροπολίτης Βλαδιβοστόκ Βενιαμίν του Πατριαρχείου Μόσχας και άλλοι προσκεκλημένοι.
29. Παρακολούθησε τις εργασίες του οργανωθέντος στη Σεούλ, από τον Μητροπολίτη Κορέας Αμβρόσιο, Παγκοσμίου Συμποσίου με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 110 ετών από την παρουσία εκεί Ορθόδοξων Χριστιανών. Θέμα δε του Συμποσίου ήταν: «Φίλος ή Εχθρός; Οι Ορθόδοξοι Χριστιανικές Απόψεις σχετικά με το πρόβλημα του θανάτου», με ομιλητές τον καθηγητή Παρασκευά Χαμάλη, τον Δρα Φίλιππο Μαμαλάκη και τον Αρχιμανδρίτη Nikolai Sakharov. Η δε σχετική ομιλία της Δρος Gayle Woloschak, η οποία δεν μπόρεσε να παραστεί, αναγνώστηκε από άλλη κυρία. Το απόγευμα παρουσιάστηκε σε Κορεατική μετάφραση το βιβλίο του Νικολάου Βασιλειάδη «Το Μυστήριο του Θανάτου». Αργότερα παρέστη σε Εσπερινό στον Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου, Σεούλ, Προεξάρχοντος του Μητροπολίτη Βλαδιβοστόκ Βενιαμίν, και στη συνέχεια παρέκάθισαν άπαντες σε δείπνο στην Μητρόπολη.
30. Τέλεσε Αρχιερατικό Συλλείτουργο με τους Μητροπολίτες Βλαδιβοστόκ

Βενιαμίν, Κορέας Αμβρόσιο, Νέας Ζηλανδίας Αμφιλόχιο, και Παιδιάς Σωτήριο, στον Ιερό ναό του αγίου Νικολάου, Σεούλ. Στη συνέχεια ανέγνωσε το Μήνυμα του Οικουμενικού Πατριάρχη και τέλεσε επιμνημόσυνη δέηση για όλους όσοι είχαν συμβάλει στην στερήωση της Ορθοδοξίας στην Κορέα. Αργότερα παρεκάθισε σε γεύμα και παρακολούθησε παραδοσιακή μουσική και χορούς, το δε βράδυ σε δείπνο που παρέθεσε ο Μητροπολίτης Αμβρόσιος σε παραδοσιακό Κορεατικό Εστιατόριο.

31. Το πρωί επισκέφθηκε την Ιερά Μονή της Μεταμορφώσεως, στην Geonggi-do, όπου τον υποδέχθηκε, τον ξενάγησε και του πρόσφερε γεύμα ο ιδρυτής αυτής Μητροπολίτης Παιδιάς Σωτήριος. Επιστρέψας στην Σεούλ, παρεκάθισε σε δείπνο που παρέθεσε ο Μητροπολίτης Αμβρόσιος, επισκέφθηκε δε στη συνέχεια το Μουσείο και την Βιβλιοθήκη της Μητρόπολης, όπως και το Παρεκκλήσιο του Αγίου Μαξίμου του Έλληνος.

Ιούλιος 2010

1. Το πρωί επισκέφθηκε τον Ιερό Ναό του Αγίου Παύλου του Αποστόλου στην Incheon, συνοδευόμενος από τον Προϊστάμενο του Ναού Πρωτοπρεσβύτερο Daniel Na. Στη συνέχεια παρεκάθισε σε γεύμα για τους ηλικιωμένους στην ενορία του Αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου στην ίδια πόλη. Αργότερα επισκέφθηκε Έκθεση σχετική με τα μελλοντικά οικοδομικά έργα της Σεούλ, τα οποία θα ολοκληρωθούν μέχρι το 2020 και τα οποία φιλοδοξούν να καταστήσουν την πόλη αυτή της Κορέας ως τον κυριώτερο οικονομικό κόμβο της Ανατολικής Ασίας. Το βράδυ παρεκάθισε σε δείπνο στην οικία του π. Daniel.
2. Επέστρεψε το βράδυ στο Λονδίνο μέσω Άμστερνταμ, προπεμφθείς εις το Διεθνές Αεροδρόμιο της Incheon Σεούλ Κορέας από τον Πρωτοπρεσβύτερο Daniel Na.
3. Παρέστη, στο Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου, στην απονομή του εφετινού Βραβείου Runciman, που χρηματοδότησε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.
4. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Αντώνης Μπεκίρης και Ratin Tsouson, οι π. Χριστόδουλος Fyles, Gregory Baker και Χρήστος Γαϊλατζής, και το ζεύγος Χαράλαμπος και Θεοδώρα Καπέτη.
5. Έκανε Αγιασμό στο ξενοδοχείο Olympic, Paddington ύστερα από πρόσκληση των Κύπρου, Ανδρέα και Ανδρούλας Ορφανίδη. Αργότερα τον επισκέφθηκε ο Οικονόμος π. Λαΐζος Κούτσιος, και το βράδυ παρέστη στην Κοινωνική Εκδήλωση του Συνδέσμου Γαλλοσυτών, στο Κυπριακό Κοινοτικό Κέντρο Βορείου Λονδίνου.
6. Τέλεσε τα θυρανοίξια του νέου Ιερού Ναού της Ελληνικής Ορθόδοξης Κοινότητας Αγίου Χαράλαμπος, Luton, όπου και παρεκάθισε σε γεύμα. Το βράδυ παρεκάθισε σε δείπνο που παρέθεσε η Μαρίνα Καλογήρου.
7. Τέλεσε την Νεκρώσιμο Ακολουθία για τον Μιχαήλ Κίσια στον Ιερό Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Βορείου Λονδίνου. Αργότερα τον επισκέφθηκε η Tania Grbic και στη συνέχεια προήδρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων της Αρχιεπισκοπής.
8. Μετέβη στην πόλη Weston-super-Mare, όπου τέλεσε τον Αγιασμό στην επιδιορθωθείσα ιστορική Προβλήτα της πόλης που είχε υποστεί σημαντικές ζημιές από φωτιά το 2008, παρεκάθισε δε και σε γεύμα που παρέθεσε, με την ευκαιρία αυτή, ο Κυριακός Μιχαήλ. Επιστρέψας στο Λονδίνο, το βράδυ προήδρευσε Συνεδρίας των Κηδεμόνων του Ιερού Ναού Αγίων Αναργύρων, Gospel Oak.
9. Τον επισκέφθηκε η Μαρία Habib. Το βράδυ προήδρευσε Διαθρησκειακού Συμποσίου Ιουδαίων, Χριστιανών και Μουσουλμάνων, στο Ελληνικό Κέντρο Λονδίνου, οι Κηδεμόνες δε του Κέντρου παρέθεσαν δείπνο προς τιμή των ομιλητών και λοιγών επιλέκτων προσκεκλημένων.
10. Μετέβη στην Κωνσταντινούπολη μαζί με ομάδα Προσκυνητών της Κοινότητας Αγίων Δώδεκα Αποστόλων, Hatfield. Το βράδυ παρέστη σε Πατριαρχικό Εσπερινό στην Ιερά Μονή Ζωοδόχου Πηγής, Μπαλουκλή.
11. Παρέστη στην Θεία Λειτουργία, στον Πατριαρχικό Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου, στο Φανάρι, Προεξάρχοντας του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, που γιόρταζε τα ονομαστήριά του και ο οποίος στη συνέχεια παρέθεσε γεύμα προς τους μετέχοντες της προσκυνηματικής αυτής εκδρομής, σε εστιατόριο του Βοσπόρου.
12. Πέρασε μέρος της ημέρας στο Πατριαρχείο.
13. Το πρωί τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό του Αγίου Φωκά Μεσοχωρίου (Ortakoy) και στη συνέχεια έκανε κρουαζιέρα στον Βόσπορο. Αργά το απόγευμα μετέβη αεροπορικά στην Καισάρεια (Kaiser) της Καππαδοκίας.
14. Επισκέφθηκε το Προκίριο, γνωστότερο από την ζωή του Αγίου Ιωάννη του Ρώσου, και διάφορα άλλα αξιοθέατα της περιοχής, μεταξύ των οποίων την υπόγεια πόλη Kaymakl και την μεγαλύτερη πόλη Derinkuyu, όπου βρίσκονται τα οκταόροφα λαξευτά κτίρια. Επίσης επισκέφθηκε στη συνέχεια το Περίσπρεμιο (Hilgare), μια από τις ωραιότερες περιοχές της Καππαδοκίας.

15. Επισκέφθηκε τους λαξευτούς στους βράχους Ναούς στην Goreme, και τα χωριά Uchisar και Hany, και στη συνέχεια την αρχαία πόλη Ζέλλα, στην οποία οι κατοικίες είναι λαξευμένες από βράχους. Από εκεί, πηγαινοντας κατά μήκος του ποταμού Άλσιος, έφτασε στην πόλη Άβανο, όπου παρακολούθησε παραδοσιακούς χορούς από Δερβίσηδες.
16. Επιθεώρησε την περιοχή Urgun από αερόστατο και στη συνέχεια μετέβη στην Σίνασοό, όπου επισκέφθηκε τους Ιερούς Ναούς Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, και Αγίου Βασιλείου του Μεγάλου.
17. Επέστρεψε στην Καισάρεια, όπου επισκέφθηκε την περίφημη Βασιλειάδα και τα τείχη που είχε ανεγείρει ο Αυτοκράτορας Ιουστινιανός. Στη συνέχεια μετέβη στην Τάλα (Moutalassi), όπου επισκέφθηκε τον μεγαλύτερο Ναό της περιοχής, οικοδομημένο δίπλα από την οικία της οικογένειας Ωνάσση. Ακολούθως επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη και από εκεί στο Λονδίνο.
18. Τον Επισκέφθηκε η Βασιλική-Μιμόζα Πάνου συνοδευόμενη από τον γιο της, Βασίλη.
19. Τον επισκέφθηκε ο Λευτέρης Μέλιος.
20. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίων Αντωνίου και Ιωάννη Βαπτιστή, Islington Βορείου Λονδίνου, όπου και παρεκάθισε σε γεύμα.
21. Προήδρευσε Συνεδρίας των Ορθόδοξων Ιεραρχών Ηνωμένου Βασιλείου, με τους οποίους και παρεκάθισε σε γεύμα στην Αρχιεπισκοπή. Το βράδυ παρεκάθισε σε δείπνο που παρέθεσε η Πρέσβυς του Μορόκου στο Λονδίνο Πριγκίπισσα Lalla Joumala Alaoui, σε κεντρικό ξενοδοχείο του Λονδίνου.
22. Το πρωί τον επισκέφθηκαν οι π. Ανδρέας Πίττας και π. Χριστόδουλος Χριστοδούλου. Στη συνέχεια επισκέφθηκε, μαζί με τους υπόλοιπους Ορθόδοξους Ιεράρχες Ηνωμένου Βασιλείου τον Αγγλικανό Αρχιεπίσκοπο Καντουρίας Δρα Rowan Williams στο Παλάτι του Lambeth, όπου και παρέστη σε Αγγλικανικό Εσπερινό στο Παρεκκλήσιο του Παλατίου. Στη συνέχεια επισκέφθηκε την Έκθεση της Συλλογής Πολυτίμων Έργων ανήκοντων στον Αρχιεπίσκοπο Καντουρίας και αργότερα παρεκάθισε σε Γεύμα που παρέθεσε το Nikaeen Club στους χώρους του Παλατίου του Lambeth. Στη συνέχεια επισκέφθηκε τον Ρωσικό Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου και Αγίων Αυτοκρατορικών Μαρτύρων, Gunnersbury Chiswick, όπου εγένετο δεκτός από τον Μητροπολίτη Βερολίνου, Γερμανίας και Μεγάλης Βρετανίας Μάρκον και προσκύνησε την θαυματουργή εικόνα της Υπεράγιας Θεοτόκου, Kursk Root.
23. Τον επισκέφθηκε ο π. Δημήτριος Μπαρέλκος. Το απόγευμα επισκέφθηκε την Έκθεση με θέμα τις σχέσεις Ισλάμ και άλλων Θρησκειών, στο Ισλαμικό Πολιτιστικό Κέντρο και Κεντρικό Ισλαμικό Τέμενος Λονδίνου.
24. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ομάδα μαθητών και δασκάλων του Γυμνασίου Λαγκαδά Ελλάδος, και ο Σταύρος Μιχαήλ. Αργότερα προήδρευσε Επιτροπής για την αναθεώρηση του Καταστατικού της Αρχιεπισκοπής.
25. Προήδρευσε Σύναξης Κληρικών του Μείζονος Λονδίνου, στους χώρους της Κοινότητας Γενεσίου της Θεοτόκου, Camberwell Νοτίου Λονδίνου, όπου και παρεκάθισε σε γεύμα. Αργότερα τον επισκέφθηκε στην Αρχιεπισκοπή ο Διευθυντής του Γραφείου Αποδήμων Κυπρίων, Αντώνης Τομαζής, και το βράδυ παρέστη στην παρουσίαση βιβλίου του πρώην Υπουργού Οικονομικών της Κύπρου, Χριστόδουλου Χριστοδούλου, στο αίθριο της Ελληνικής Κυπριακής Αδελφότητας Λονδίνου.
26. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Μητροπολίτης Ελβετίας Ιερεμία συνοδευόμενος από τον Επίσκοπο Λαμπόκο Μακάριο, και ο π. Ραφαήλ Hawkes (με τον οποίο και παρεκάθισε σε γεύμα). Αργότερα επισκέφθηκε την ετήσια Έκθεση Κυπριακού Κρασιού που οργανώνει το ΑΚΕΛ Ηνωμένου Βασιλείου και η εφημερίδα του ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΗ στο Alexandra Palace Βορείου Λονδίνου. Το βράδυ παρεκάθισε σε δείπνο της Ελληνικής Ιατρικής Οργάνωσης σε κεντρικό ξενοδοχείο του Λονδίνου.
27. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Το βράδυ παρακολούθησε την παράσταση του έργου του Ευριπίδη «Φοίνισσαι» στο Θέατρο Τέχνης του Λονδίνου.
28. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ομάδα επισκεπτών από την Κύμη Εύβοιας, και ο Κώστας Πραπόγλου.
29. Δέχθηκε στην Ορθόδοξη Εκκλησία, με την τελετή του Χρίσματος στο Παρεκκλήσιο της Αρχιεπισκοπής, την μέχρι τότε καθολική το θρήσκευμα Tatiana Blatnik, μνηστή του Νικολάου, τριτότοκου υιού του τέως Βασιλέως των Ελλήνων Κωνσταντίνου, παρουσία του αδελφού του, Παύλου, και τινων άλλων φίλων του. Στη συνέχεια, έδωσε την Θεία Κοινωνία στο ζεύγος και τους λοιπούς συνοδούς των στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Το βράδυ τον επισκέφθηκε ο Διδόκων Simon Peter.
30. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό των Αγίων Δώδεκα Αποστόλων, Hatfield, όπου και παρεκάθισε σε γεύμα. Το απόγευμα επισκέφθηκε την Κοινότητα Αποστόλων Βαρνάβα Βορείου Λονδίνου και παρέστη στις εξετάσεις για την λήξη των μαθημάτων της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής και Ψαλτικής, υπό την επίβλεψη του Ωδείου Αθηνών. Επιστρέψας στην Αρχιεπισκοπή, τον επισκέφθηκε η Άντρη Κυριακίδου.

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

May 2010

1. In the morning, His Eminence Archbishop Gregorios visited Cambridge where he swore in the members of the new committee of the Community of Ss. Athanasius & Clement, spoke to the pupils of the Greek School, and visited Andreas Hadji-Ioannou, a patient in hospital. He was entertained to lunch by the family of Simos & Michaela S. Andreou.
2. In the afternoon, he baptised Sophia, the infant daughter of Andreas & Angeliki Phouli at the church of St. George the Great Martyr in Kingston-upon-Thames, afterwards attending the celebratory dinner held at the Galu Mediterranean Bar & Grill in Banstead.
3. In the morning, he received Mrs. Agathi Kalispera. In the afternoon, he received Athos Mamas, Mr. P. Iasemidis & a further guest.
4. At midday, he entertained Canon Jonathan Gough to lunch. In the evening, he received Elias Papanikolas, Miss Elisavet Mikropoulou & Konstantinos Prapollou.
5. In the morning, he received Metropolitan Joseph of Western and Southern Europe of the Romanian Orthodox Church (who was accompanied by Father Silviu-Petre Pufulete). During the afternoon, he received Elias Papanikolaou and Gerasimos Galatsatos.
6. At midday, he presided at the funeral of Konstantinos Kittou at the church of Ss. Lazarus & Andrew the Apostle in Forest Gate. Returning to Thyateira House, he received Father Christodoulos Christodoulou & his presbytera, Thekla, and presided at a meeting of the Association of Greek Orthodox Communities.
7. At midday, he presided at the funeral of Neoklis Hadji-Symeou at the church of the Holy Apostles in Brookman's Park (Hatfield). In the evening, he received Miss Kalliroë Boutsikaki.
8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. John the Theologian in Hackney on the occasion of its title feast, during the course of which he conferred the office of Protosphyter on Oeconomos Soterios Charalambous. Afterwards, he was entertained to lunch by the Community. In the afternoon, he blessed the wedding of Alexander Sophokleous and Natalia Anastasi at the Cathedral of St. Andrew the Apostle in Kentish Town. He then left for Manchester, where he was entertained to supper by the Community at the Renaissance Hotel.
9. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Annunciation of the Mother of God in Higher Broughton (Salford / Manchester) on the occasion of its 150th anniversary, also conferring honours on those men and women who had contributed to the life of the Community both in the past as well as in the present. Afterwards, he was a guest at the celebratory luncheon held at the Renaissance Hotel to mark the event.
10. He received Mesdames Maria Papalouka & Maria Stroudou in the afternoon.
11. In the morning, he received the newly-appointed Hellenic ambassador, Aristeidis Santis, & his wife, Aekaterini. At midday, he entertained Stelios Papadopoulos & members of the committee of the Community in Brighton to lunch. In the evening, he presided at a meeting of E.F.E.P.E., held at Thyateira House.
12. In the morning, he presided at a service of Supplication followed by one in memory of the late Andreas & Zoë Melaxas in the Chapel of the Archdiocese. In the evening, he presided at a meeting of the Governors of St. Cyprian's VA Greek Orthodox School in Thornton Heath.
13. At midday, he entertained Antonios Yerolemu to lunch. In the afternoon, he received Costas Kavadas. In the evening, he presided at a meeting of the committee of the Community of St. John the Baptist in Hornsey.
14. In the morning, he received Aleksander Nekrassov. Afterwards, he left for Essex, where he visited Hieromonk Athanasius Ledwich at the Hermitage of the Mother of God in Lawford (Manningtree), conferring on him the office of Archimandrite and being entertained to tea. He also had the opportunity to meet Deacon Justin Garnett & his diakonissa.
15. In the evening, he was present at a Public Meeting, held at The Decorium and organised by the National Federation of Cypriots in the United Kingdom, at which Demetrios Christophias, president of the Republic of Cyprus, spoke about his efforts to re-unite Cyprus and its people.
16. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Holy Trinity in Brighton, being entertained to lunch by the Community afterwards at Andreas Sparsis' 'Food' Restaurant in Worthing.
17. In the morning, he received Miss Sophia Matsouki. He then presided at a meeting with his London-based assistant bishops, entertaining them to lunch afterwards together with Josef Matjka, Counsellor (Political) at the Embassy of the Czech Republic in London. In the afternoon, he received Mrs. Maria Miteraki & her parents, Angelos & Elisavet Douridas. In the evening, he was present at a lecture entitled 'Neither Jew nor Greek? Greek Jews after the War' delivered by Prof. Katherine E. Fleming at King's College London under the auspices of the Anglo-Hellenic League & the College's Centre for Hellenic Studies.
18. During the morning, he received Iakovos Tsounis, Andreas & Chrystala Avgoustis and Archimandrite Panteleimon Tsorbatzoglou. At midday, he was present at a Vin d'Honneur given by the Hellenic Ambassador at his Residence on the occasion of the presentation of his credentials to Her Majesty The Queen. Later, he visited Margate, where he presided at Vespers and honoured Kyriakos Koureas & Evrydiki Kourelas for their contribution over many years to the progress of the Community. He was entertained to supper afterwards at the town's 'The Greek Restaurant'.
19. He entertained Loizos Loizou to lunch at midday. During the evening, he was present at Anglican Evensong in the Chapel of Lambeth Palace that was followed by the Nikaeen Club's annual Ecumenical Reception, and was entertained to supper by Iakovos Tsounis at the Dorchester.
20. He entertained H.E. Eduards-George Siprais, Ambassador of Latvia in London, to lunch. In the afternoon, he visited Miss Heleni Brianou, a patient at St. Mary's Hospital.
21. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Constantine & Helen in Upper Norwood (Croydon) on the occasion of its title feast, being entertained to lunch by the Community afterwards.
22. In the afternoon, he received Soterios & Christina Liassis. In the evening, he was present at the Hellenic Bankers' Association's annual gala, held at Clondge's.
23. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Holy Trinity & St. Luke the Evangelist in Erdington (Birmingham), being entertained to lunch by the Community afterwards. In the afternoon, he blessed the marriage of Constantinos Papacostas and Zacharoula Poutjiouri at the same church.
24. During the afternoon, he received representatives of the Community of Southend-on-Sea and received Deacon Marcus Mitchell. In the evening, he presided at a meeting of the Clergy-Lay Conference Preparatory Committee.
25. Accompanied by Deacon Marcus Mitchell, he left for Korea in the early afternoon (flying by way of Schiphol Airport in the Netherlands).
26. On arrival at Incheon International Airport in the morning, he was met by Protosphyter Daniel Na & members of his family. In the evening, he was entertained to supper by Metropolitan Amvrosios of Korea at the Metropolis.
27. In the morning, and accompanied by Father Daniel, he visited the Old Royal Palace of Changgyeong and its Park, afterwards being entertained to lunch at a traditional restaurant in Seoul. In the afternoon, he visited a Buddhist Temple, where he was offered tea by one of the monks. In the evening, he was again entertained to supper at the Metropolis, together with speakers participating in the forthcoming Symposium.
28. In the morning, he visited a traditional Korean Village at Yongin, where he saw activities associated with various periods in Korean history, as well as traditional dancing and horse-riding. At midday, he was entertained to lunch at a local restaurant. In the evening, he was entertained to supper at the Metropolis together with Archbishop Veniamin of Vladivostok & Primorje (of the Patriarchate of Moscow) and other guests.
29. During the day, he was present at an International Symposium, held to mark the 110th anniversary of the arrival of Orthodoxy in the Korean Peninsula, entitled 'Friend or Enemy: Orthodox Christian Views concerning the Mystery of Death', and organised under the auspices of the Metropolis of Korea. This was addressed by Professor Paraskevas (Perry) Chamalis, Dr. Philippos Mamelakis and Archimandrite Nikolai Sakharov (with the address by Dr. Gayle Woloschak, who was unable to attend, being read in her absence). The launch of a Korean translation of Nikolaos Vassiliadis' book 'The Mystery of Death' followed. In the evening, he was present at Great Vespers at the church of St. Nicholas in Seoul, at which Archbishop Veniamin of Vladivostok presided. Together with other guests, he was entertained to supper at the Metropolis.
30. In the morning, he was the presiding hierarch at the Divine Liturgy celebrated in the church of St. Nicholas in Seoul together with Archbishop Veniamin of Vladivostok, and Metropolitans Amvrosios of Korea, Amphilochos of New Zealand and Soterios of Psidia, assisted by ten priests and three deacons. At the end of the Divine Liturgy, he read the Message of His All-Holiness and then presided at a Memorial Service for the pioneers of the missionary endeavours in Korea. Afterwards, lunch was offered to all those present; and this was followed by a programme of traditional music and dance. In the evening, Metropolitan Amvrosios entertained his guests to supper at a traditional restaurant in Seoul, after which they witnessed a presentation of traditional music and dance.
31. During the day, he visited the Monastery of the Transfiguration in Geong-gi-do, where he was received by Metropolitan Soterios of Psidia and the nun Agathi and where he was entertained to lunch. Returning to Seoul in the evening, he was entertained to supper at the Metropolis, following which he visited the diocesan Museum and Library, as well as the Chapel of St. Maximus the Hellenic (Maxim Grek).

June 2010

1. In the morning, he visited the church of St. Paul the Apostle in Incheon, accompanied by the priest-in-charge, Protopresbyter Daniel Na. Then, he had lunch with the elderly in the parish hall of St. John Chrysostom in the same city. Afterwards, he visited an exhibition dedicated to the planned development of this super-modern city (expected to be completed by 2020 and making it the commercial capital of Eastern Asia). In the evening, he was entertained to supper by Father Daniel & his family at their home in Incheon.
2. He returned from Korea in the evening, by way of Amsterdam, having been seen off at Incheon International Airport by Protopresbyter Daniel Na.
3. In the evening, he was present at the 2010 Runciman Award Ceremony, held at the Hellenic Centre (with the Award being sponsored by the National Bank of Greece).
4. In the morning, he received Antonios Bequiri & Ratin Tsouon. At midday, he entertained Father Christodoulos Fyles, Gregory Baker & Christos Gaitatzis to lunch. In the afternoon, he received Charalambos & Theodora Kapetis.
5. In the morning, at the request of Kypros and Andreas & Anthoula Orphanidis, he visited the Olympic Hotel in Paddington, where he held a Holy Water blessing. In the afternoon, he received Oeconomos Loizos Koutsios. In the evening, he was present at the Yialousa (& Suburbs) Association's annual Dinner & Dance, held at the Cypriot Centre in Wood Green.
6. In the morning, he performed the door-opening ceremony of the newly-acquired church of St. Charalampes in East Hyde (Luton), celebrating the Divine Liturgy in continuation and being entertained to lunch by the Community. In the evening, he was entertained to supper by Miss Marina Kalogherou.
7. In the afternoon, he presided at the funeral of Michalis Kishas at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God in Wood Green. In the evening, he received Mrs. Tania Grbic and then presided at a meeting of the Trustees of the Archdiocese.
8. In the morning, he travelled to Weston-super-Mare, where he presided at an Haghiasmus and blessed the town's historic Grand Pier, following its restoration after a disastrous fire in 2008. Before returning to London, he was a guest at the luncheon organised by its owner, Kyriakos Michael, to mark the event. In the evening, he presided at a meeting of the Trustees of the Community of the Holy Unmercenaries in Gospel Oak.
9. In the afternoon, he received Miss Maria Habib. In the evening, he presided at an Inter-Faith Symposium for Christians, Jews and Muslims held at the Hellenic Centre under his auspices, afterwards being entertained to supper together with the speakers and other invited guests by the Centre's Trustees.
10. He left for Constantinople in the morning, travelling with a group of pilgrims from the church of the Holy Apostles in Brookman's Park (Hatfield). In the evening, he was present at Patriarchal Great Vespers, celebrated at the monastery of the Life-Receiving Source in Baloukli.
11. In the morning, he was present at the celebration of the Divine Liturgy at the Patriarchal church of St. George in the Phanar, at which His All-Holiness the Oecumenical Patriarch Vartholomaios presided on the occasion of his nameday. Later, His All-Holiness entertained his guests to lunch at a restaurant overlooking the Bosphorus.
12. He spent part of the day at the Patriarchate.
13. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of St. Phokas in Ortaköy (Mesohori), later going for a cruise on the Bosphorus. In the late afternoon, he left by air of Kayseri (Caesaria).
14. During the day, he visited Prokopion (with its associations with St. John the Russian) and the surrounding area, including the underground town of Kaymakli, and the larger town of Derinkuyu, where the rock-carved buildings reach a height of eight storeys. In continuation, he visited Ihlara (Peristremma), one of the most scenic areas of Cappadocia.
15. During the day, he visited the rock-carved churches of Göreme, as well as the villages of Uchisar and Havu in and the ancient town of Zelve (where dwelling-houses are carved from the rocks). From there, travelling beside the Halys River, he went to Avanos, where (together with the other pilgrims) he attended a performance of dances given by Whirling Dervishes.
16. In the early morning, he ascended in the 'Volkan' hot-air balloon for an aerial view of the Ürgüp area. Later, he went Sinassos, where he visited the churches of Ss. Constantine & Helen and St. Basil the Great.
17. In the morning, he returned to Caesaria, where he visited the site of St. Basil's charitable foundation, the 'Basiliads', and also saw the defensive walls erected by the Emperor Justinian. From there, he went to Tala (Moutalassi), where he saw the largest church in the area, built beside the Onassis' family home. He then flew back to Constantinople and, in the evening, returned by air to London.
18. In the afternoon, he received Mrs. Vassiliki-Mimosa Panou & her son, Vassilis.
19. In the morning, he received Eleftherios Melios.
20. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of Ss. Anthony & John the Baptist in Islington, being entertained to lunch by the Community afterwards.
21. In the morning, he presided at a meeting of Orthodox hierarchs with pastoral

- responsibilities in the British Isles, entertaining them to lunch afterwards. In the evening, he was a guest at a Gala Dinner held at The Dorchester by HRH Princess Lalla Joumal Alauoi, ambassador of the Kingdom of Morocco.
22. In the morning, he received Fathers Andreas Pittas & Christodoulos Christodoulou. In the afternoon and together with the Orthodox hierarchs participating in the Assembly, he visited Lambeth Palace for discussions with the Anglican archbishop of Canterbury, Dr. Rowan Williams, following which he was present at Anglican Evening Prayer in the Palace's chapel. In continuation, he visited the Exhibition of Treasures from the Collection of the Archbishop of Canterbury, displayed in Lambeth Palace Library. Later, he was a guest at a Dinner hosted by the Nikean Club on the premises of Lambeth Palace. In continuation, he visited the Russian Orthodox Cathedral of the Dormition of the Mother of God & the Holy Imperial Martyrs in Gunnersbury (Chiswick), where he was received by Archbishop Mark of Berlin, Germany and Great Britain and venerated the miraculous Kursk Root icon of the Mother of God, being entertained to drinks afterwards.
23. In the morning, he received Father Demetrios Bathrellos. In the afternoon, he visited the exhibition entitled Islam's Relations with Other Religions at the Islamic Cultural Centre & London Central Mosque.
24. In the morning, he received pupils & staff of the Langadha Gymnasium in northern Greece. Later, he received Stavros Michael. In the evening, he presided at a meeting of the committee entrusted with drawing up the revised constitution of the Archdiocese.
25. In the morning, he presided at a meeting of the clergy serving in Greater London, held on the premises of the Community of the Nativity of the Mother of God in Camberwell, being entertained to lunch there afterwards. Returning to the Archdiocese, he received Antonios Toumazis, director of the Office for Greek-Cypriots Abroad. Later, he was present at the presentation of a book by Christodoulos Christodoulou at the Greek-Cypriot Brotherhood's headquarters in North Finchley.
26. In the morning, he received Metropolitan Ieremias of Switzerland & Bishop Makarios of Lampsakos. At midday, he entertained Father Raphael Hawkes to lunch. In the evening, he was present at the opening of a Wine Festival, held at Alexandra Palace, and was then a guest at the Hellenic Medical Society's Summer Dinner, held at the Grand Connaught Rooms in Covent Garden.
27. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. In the evening, he was present at a performance of Euripides' The Phoenician Women at the Theatro Technis in Camden.
28. He received a party of visitors from Kymi on the Greek island of Euboea in the morning and Costas Prapoglou in the afternoon.
29. In the morning, he received HRH Prince Nikolaos of the Hellenes & Denmark together with his fiancée, Miss Tatiana Blatnik, HRH Crown-Prince Pavlos of the Hellenes, Duke of Sparta, and other guests. In continuation, he received Miss Tatiana Blatnik into the Orthodox Church through the Mystery of Chrismation (with the ceremony being held in the Chapel of the Archdiocese). Afterwards, he administered Holy Communion to the couple and those with them at the Cathedral of the Divine Wisdom in Bayswater. In the evening, he received Deacon Simon Peter.
30. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the church of the Holy Apostles in Brookman's Park (Hatfield), being entertained to lunch afterwards by the Community. Later, he visited the Community of St. Barnabas in Wood Green for examinations in Byzantine Music, held under the auspices of the Athens' Odeion. Returning to Thyateira House, he received Mrs. Antri Kyriakidou.

During the months of May and June, His Eminence was represented by:

- Metropolitan Kallistos of Diokleia at the Summer Party held at the House of Ss. Gregory & Macrina in Oxford (7/6);
 Bishop Chrysostomos of Kyanea at the Divine Liturgy for the patronal feast of the Cathedral of All Saints in Camden Town (20/6);
 Bishop Athanasios of Tropaeou at the funeral of Andreas Hadji-loannou in Cambridge (27/5);
 Archimandrite Aemilianos Papadakis at a Mass in Support of Migrant Workers in London at Westminster's Roman Catholic Cathedral (3/5);
 Archimandrite Christodoulos Persopoulos at a lecture delivered by Metropolitan John of Western and Central Europe of the Antiochian Orthodox Church (12/6); & Deacon Meliton Oakes at a conference organised to mark the 15th anniversary of Pope John-Paul II's Apostolic Letter *Orientale Lumen*, & the Ionian Society's fund-raising Heptanisian Pirate's Cruise (both 15/5); a private view of Sotheby's The Greek Sale (16/5); a lecture delivered under the auspices of the London Hellenic Society at the Hellenic Centre entitled 'Paradise Lost: Smyrna 1922' (19/5); the launch of the book 'Thucydides on Strategy' at the Hellenic Ambassador's residence (9/6); the CLAS Annual General Meeting (10/6); the Academical Jumhah Sermon & Lecture held in Hampstead, & a concert of music by 'Oneiro' at the Hellenic Centre (both 11/6); a discussion entitled 'Interfaith dialogue, Azerbaijan and conflict resolution' held at the House of Lords (18/6); the exhibition 'Islam's Relationship with other Religions' (21/6); & the baptism of Maximilian Albert Christian George Bailey at the Apostolic Nunciature (27/6).

Φωτογραφικά σιγμήματα κατά την διάρκεια της
Πανορθόδοξου Σύσκεψης στην Αρχιεπισκοπή Θυατείρων,
21 Ιουνίου 2010.

